

naša luč

1983

10

PRIŠEL ČAS JE OKROG BOŽIČA

Dnevi se zmerom kasneje prebujajo iz meglene nočne teme in zmerom prej prehajajo v hladni somrak večera. Naš davni prednik je čutil mrtvaško vzdušje časa pred zimskim kresom. Slutil je neznan moči, ki se v tem času gibljejo v naravi.

V ta nekoč temni, hladni čas je prineslo krščanstvo luč in toploto. Na mesto grozljivih predstav je stopila svetla in topla vera v rojstvo Odrešenika in v odrešenje slehernika. Tema se je umaknila svetlobi, strah veselju.

Čas pred božičem, advent, obsega štiri nedelje. V njem naj bi se verniki pripravili na praznovanje božiča. Adventni venec s štirimi svečami, vsaj del večernega rožnega venca, adventne pesmi, branje svetega pisma, družinski pogovor — vse to lahko poveže družino z Bogom in družino med seboj.

VI, OBLAKI, GA ROSITE

ali zemlja naj ga dá!
Ve, nebesa, ga pošljite skor' Zveličarja sveta!
Bridko so ljudje težili,
v grehah in temi tonili.
Zapustili so Boga,
pot zaprli do neba.

Oče večni se usmili zemlje bridkih bolečin.
Da bi se ljudje rešili,
se ponudi božji Sin.
Angel Gabrijel pozdravi in Marija čista pravi:
„Glej, pokorno je srce,
božja volja zgodi se!”

Sveta božja je Beseda nam odprla pot v nebo.
Glej, Devica je spočela,
Večni je prejel telo.
Pred Gospoda pokleknilimo,
se za milost zahvalimo!
Blagor tebi, grešni svet,
Jezus pride greh odzvet.

„MIKLAVŽ PIŠKOTE PEČE“

Rdeča zarja ob večerih pred Miklavževim pomeni, da „Miklavž piškote peče”. Otroci čakajo svetnika s posebnim občutjem: ali jih bo nagradil ali pa prepustil parkeljnom? Svetemu Miklavžu pišejo pisma s svojimi željami in jih potem pustijo zvečer na oknu — kdo pa vrže pismo v poštni nabiralnik.

Na Miklavžev večer nastavijo otroci pehar, krožnik ali škorenj. In drugo jutro bodo našli v njem jabolka in fige, orehe in lešnike, piškote in čokolado, svinčnike in zvezke, pa kosmatega parkeljna.

„TAM STOJI PA HLEVČEK“

Slovenske jaslice morajo stati na trioglati deski v bogkovem kotu. Hrib je visok, na vrhu stoji mesto Betlehem, ob spodnjem robu deske pa hlevček ali kozolec. V hlevčku je sveta Družina, prav blizu nje stoji kak pastir ali ovca, sicer pa je ves hrib le-teh poln. S stropa visi na niti angel s svetonočnim oznanilom, na rob deske pa je pritrjen lepo vezeni prtiček.

SVETI BOŽIČ

Božično oznanilo je seglo našemu ljudstvu tako globoko v srce, da je sprejelo sveti božič za svoj največji praznik, saj je vse božično oznanilo tako čudovito: ponižanje vsemogočnega Boga iz ljubezni do človeka, rojstvo otroka-Boga v bornem hlevu, stiska Marije in Jožefa pri iskanju prenočišča, prikazen angelov, poklonitev pastirjev in prihod treh kraljev iz daljnih dežel.

Božič je predvsem družinski praznik.

SVETI VEČER

Ob večernem angelovem češčenju pokadi in pokropi gospodar hišo in ostalo posest. Potem sledi skupna molitev in večerja. V jaslicah gori luč v spomin na Luč sveta, ki je to noč prišla ne zemljo. Družina poje božične pesmi, drugo za drugo, vmes pa oče in mati pripovedujeta o preteklih družinskih dogodkih.

Že se je treba pripraviti za polnočni co.

Verniki prihajajo k farni cerkvi z

SVETA NOČ, blažena noč,
vse že spi, je polnoč.
Le Devica z Jožefom tam
v hlevcu var'je Detece nam.
Spavaj, Dete sladko,
spavaj, Dete sladko!

Sveta noč, blažena noč,
prišla je nam pomoč.
Dete božje v jaslih leži,
grešni zemlji radost deli.
Rojen je Rešenik,
rojen je Rešenik.

Sveta noč, blažena noč,
radostno pevajoč
angeli Gospoda slavé,
mir ljudem na zemlji želé.
Človek, zdaj si otet,
človek, zdaj si otet.

vseh koncev. Cerkev je razsvetljena in okrašena. Zvonec pozvoni, mašnik z ministranti pride pred oltar, orgle zabučijo in zbor se oglasi s pesmijo „Sveta noč, blažena noč”. Sredi temne zasnežene noči je vse bogočastje izraz nepopisne sreče in čistega veselja.

Domá družino že čakajo tople koline.

SVETI DAN

Božični dan je „sveti dan”, najsvejši dan v letu. Družina mora ostati domá. Danes je edina pot pot v cerkev in nazaj.

Opoldne mora biti miza tako polna, „da še kozarca ni kam postaviti”.

Božične pesmi s traku ustvarjajo praznično vzdušje. Iz srca vre Bogu zahvala za njegovo dobroto.

„Božji nam je rojen Sin,
radujmo se,
k nam je prišel iz višin,
veselimo se!”

Po knjigi: Niko Kuret,
PRAZNIČNO DELO SLOVENCEV

Slika na naslovni strani:
DJEKŠE, najvišja slovenska fara
na avstrijskem Koroškem.

Božič. To ni obrabljeno, brezdušno voščilo za „novoletne praznike“ na razglednici z zasneženo smreko ali dimnikarjem, štiriperesno deteljico in mušnico. Božič je čisto nekaj drugega. Je več, ogromno več.

Božič je niz skrivnostnih adventnih večerov: bele noči, utripajoča svetloba sveč z adventnega venca, med prsti drseče jagode rožnega venca, okrog velike mize zbrana družina v pogovoru o koreninah tega rodu in njega prihodnosti.

Božič je sveti večer s svojo toplo obrednostjo: vonj po kadilu in lesketajoče se kapljice blagoslovljene vode na mizi in stolah in svetlih podobah, na postelji in omarah, na vratih in pragu in skednju. Ves prostor in čas, v katerem družina živi in se peha, je nocoj očiščen. Sam Bog je prisoten, da ga je skoraj moč otipati: v molitvi in besedah svetega pisma, v božičnih pesmih in razgibanih jaslicah v kotu. Še bolj je navzoč v veselo razsvetljeni in pojoči cerkvi, kot nebeški kruh.

Vse to je božič. Pa še mnogo drugega. Je tudi tisto tiho, globoko občutje miru in sreče, ki prehaja v našem slovenskem prostoru iz roda v rod že stoletja. To je tisto doživljanje na dnu duše, da je naš čas in prostor prepleten z Bogom.

Oton Župančič je zapisal: „Naše sobe središče je kot, naš strop izvira iz kota, naše leto iz božiča, naša družina iz svete Družine, naša misel iz svetega Duhá — tako je hotel naš narod.“

Ja, naš narod je tako hotel, tako hoče in bo vedno tako hotel. Zato se ne more sprijazniti s tem, da je božič delovni dan, in ne more sprejeti dedka Mraza in novoletne jelke, uvoženih iz Sovjetske zveze, kot nadomestek za božič — pravljic za resnico.

Kdor jemlje našemu narodu njegov božič, se najbrž sam ne zaveda, kako globoko ga žali.

o

S „samoupravno liturgijo“, kot se je izrazil znan slovenski satirik in humorist, ni mogoče razrešiti ničesar. Samoupravljanje lahko temelji le v znanju, v demokraciji in v poštenosti. Nikakor pa ne v osebnih interesih, ki se skrivajo za lepo donečimi, a praznimi besedami boja za množice. Toda Krpanov ni več med nami. Le še nekakšni samoupravni vitezi Bledice se sprehajajo po naši deželi in se skrivajo za španskimi stenami množičnih in kolektivnih sestankov. To počno zato, da bi si klanjajoč se avtoriteti pridobili pravico do pokojnine in da bi použili v miru svoj topli obrok. (Bojan Štih, To ni nobena pesem, to je ena sama ljubezen, Ljubljana 1983).

Založnik: Avguštin Čebul.
Župnijski urad St. Lenart.
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck. 9020 Celovec. Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiškar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec. Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26.
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):

Anglija 5 fun.
Avstrija 130 šil.

Belgija 400 fran.
Francija 60 fran.
Italija 12.000 lir
Nemčija 20 mark
Nizozemska 20 gld.
Švedska 60 kron
Švica 19 fran.
Avstralija 9 dol.
Kanada 12 dol.
ZDA 10 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne in v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NASE LUCI.

PRINTED IN AUSTRIA

kajpada nas zanima, kaj je novega doma

na sploh

SREČANJE LJUDSKIH GLEDALIŠČ V MARIBORU

Že osemnajstkrat so se slovenski gledališki igralci zbrali na že tradicionalnih Borštnikovih srečanjih v Mariboru. Kritiki so letošnje srečanje ocenili kot največji slovenski gledališki dogodek. Nad trideset tisoč gledalcev si je ogledalo sto trinajst prireditev, od tega kar petinšestdeset gledaliških predstav. Podeljena so bila številna priznanja in diplome. Nagrado za najboljšo predstavo je dobila igra Rožnati trikotnik Martina Shermana, ki jo je izvedlo eksperimentalno gledališče Glej iz Ljubljane. Režiser Zvone Sedlbauer je dobil nagrado za uspelo režijo igre Zarota svetohlinec. Največjo slovensko gledališko nagrado pa je prejela Štefka Drolčeva za 38-letno umetniško ustvarjanje na deskah ljubljanske Drame. Borštnikovo srečanje ni bilo omejeno samo na Maribor in njegovo gledališče, ampak se je selilo po krajih severozahodne Slovenije. Odrsko besedo je zaneslo v kraje, kjer se drugače le redko pojavi gledališče. S posebno slovesnostjo so se udeleženci srečanja oddolžili spomi-

nu letos umrlega literarnega zgodovinarja dr. Antona Slodnjaka. Na njegovi domačiji v Bodkovcih so igralci brali iz njegovih del, dr. Hatmann pa je spregovoril o njegovem življenjskem delu.

V SLOVENIJI VSE MANJ NOVIH STANOVANJ

Slovenski statistični zavod je objavil podatke o gradnji stanovanj v lanskem letu. Po teh podatkih je bilo lani dokončanih 13.245 stanovanj, kar je za 9 odstotkov manj kot leta 1981. Pomanjkanje denarja v občinskih proračunih za stanovanjsko dejavnost so najbolj občutila državna podjetja, ki so jih zgradila za štirinajst odstotkov manj. Zasebniki, največ slovenski zdomci, so zgradili 6140 stanovanj, ali za 4 odstotke manj. Dočim se je velikost stanovanjske površine pri privatnikih povečala od 99 kvadratnih metrov na 100,5, pa se je taista površina pri družbenih stanovanjih zmanjšala od 57,96 kvadratnih metrov na 57,41. Največ novih stanovanj so zgradili v občini Ljubljana-Šiška (850). Sledijo ji pa občine Maribor-Tabor (605), Kranj (548), Celje (506), Murska Sobota (473), Novo mesto (237) in Kočevje (127). Na dnu te statistične lestvice pa

so občine Tržič (49), Laško (47) in Maribor-Ruše (26).

NAGRADA ZLATO ROGOVO KOLO

je tudi letos ostala na Slovenskem. Največ točk z vseh pomembnih kolesarskih dirk v Jugoslaviji je dobil član Roga Čerin Primož (148 točk), drugi pa je bil Žaubi, član Rogove kolesarske skupine (93,3 točke). Nagrado vsako leto podelujeta revija Avto magazin in tovarna koles Rog.

31. GOSTINSKO TURISTIČNI ZBOR V RADENCIH

Iz skoraj vseh krajev Slovenije je v to pomembno zdravilišče prišlo kar 1200 gostincev in turističnih delavcev. V dveh dneh tega zbora so sodelovali na strokovnih srečanjih in se udeležili raznih tekmovanj. Turistični strokovnjaki so letošnje turistično sezono ocenili kot zelo uspešno. Posebno so pohvalili kvalitetno delo gostincev in pestro zunajpenzijsko ponudbo. Ne nizke cene, temveč visoka kvaliteta slovenske turistične ponudbe je bila odločilna za letošnji uspeh. Zbor je podelil svojim najboljšim članom plakete: penzion Ana Zakar v Portorožu je dobil zlato, hotel Zlatorog v Bohinju pa srebrno medaljo. Podelili so tudi naslove za najbolj urejen kraj na Slovenskem. Med dvestotimi prijavitelji sta si prvo mesto delila mesti Črna na Koroškem in Postojna, drugo mesto pa Bled in Veržej.

LJUBLJANA v snegu je spet „bela“ Ljubljana — sicer je dobršen del svoje beline že pred precej časa zgubila.

SLOVENSKA ORTOPEDIJA SLAVILA 60-LETNICO

Ortopedija se je na Slovenskem dokaj pozno razvila. Kirurški oddelek ljubljanske bolnice je šele leta 1923 dobil ortopedski pododdelek. Po vojni, pred osemindesetimi leti, pa je bila ustanovljena današnja univerzitetna ortopedska klinika. Zvezna vlada je to pomembno zdravstveno ustanovo na Slovenskem odlikovala z redom dela z zlatim vencem.

DRUŠTVO GLASBENIH PEDAGOGOV PRAZNOVALO TRIDESETLETNICO

To društvo, ki šteje danes šeststo članov, je v teh tridesetih letih opravilo pomembno delo pri razvoju glasbenega

kajpada nas zanima, kaj je novega doma

šolstva in njegovi dejavnosti v povojnem času. Pomembno vlogo je odigrala njihova strokovna revija Grlica, ki tudi praznuje tridesetletnico. Na slovesnosti so štirinajstim članom podelili nagrade za njihove zasluge.

od tu in tam

BEGUNJE

V slabem letu dni je Elan, tovarna športne opreme, dokončal gradnjo novih proizvodnih prostorov, kjer bodo kmalu začeli z izdelovanjem plovil, jadralnih letal in avtomobilskih delov. Večji del proizvodnje bodo izvozili na tuje, kjer so njihovi izdelki zelo konkurenčni. Naložba je stala okoli 270 milijonov dinarjev.

CELJE

V prostorih dvorane Golovec je podjetje Emo odprlo razstavo svojih letošnjih izdelkov. Razstavo si je ogledalo več kot tisoč ljudi in 250 poslovnih partnerjev, ki so se udeležili letošnjih že tradicionalnih poslovnih dni tega podjetja. Podjetje Emo sodi med najuspešnejša slovenska podjetja. Že letos so sklenili

toliko pogodb, da je celotna proizvodnja prihodnjega leta že prodana. Dobri poslovni uspehi so jim omogočili tudi modernizacijo podjetja Posoda, ki je jedro tega razvejanega podjetja. Prihodnje leto bodo praznovali 90-letnico obstoja te tovarne.

CELJE

Srednja šola za gostinstvo in turizem je praznovala 35-letnico obstoja. Šolsko poslopje je bilo za to jubilejno leto lepo obnovljeno. Učenci so pripravili tudi razstavo kulinaričnih posebnosti Štajerske in Koroške. Na gostinski poklic se je v teh petindvajsetih letih pripravilo nad 3500 učencev in učenek. Potreba po dobrih gostinskih delavcih je na Slovenskem vse večja, šola pa po mnenju ravnatelja Majcena kmalu ne bo mogla zadovoljiti vseh potreb.

GORNJA RADGONA

Na počastitev 20-letnice likovnega društva so se člani dobro pripravili. Sedemindvajset likovnikov, kolikor jih šteje društvo, je v tem jubilejnem letu pripravilo kar enajst razstav, ki jih je občinstvo zelo dobro sprejelo. Nekateri člani so se tudi letos udeležili likovnih kolonij po Sloveniji. Delo društva je po-

sebno zaživelo, odkar so dobili novega predsednika.

GORNJA RADGONA

Na veliko zanimanje med občani je naletela razstava del pesnikov in pisateljev, ki so živeli ali še živijo v tej občini. Razstavo je pripravila občinska matična knjižnica. Mnogi občani so se odzvali prošnji knjižnice in posodili dela domačih avtorjev. Razstava je pokazala, da je literarno ustvarjanje v tem predelu Slovenije zelo dobro.

ILIRSKA BISTRICA

Na 1796 metrov visokem Snežniku, najvišji primorski in notranjski gori, se je 16. oktobra zbralo več kot tisoč ljudi, da bi slovesno odprli novo planinsko pot med Šmarno goro in Reko. Planinska društva so leto dni pregledovala in pripravljala pot, jo dobro označila in pripravila opise poti v obeh jezikih.

IZOLA

Ribiči na slovenski obali so z letošnjim ulovom rib zelo zadovoljni. V začetku novembra so iz morja potegnili tudi po štiristo ton dnevno. Zaradi premajhne-

(dalje na strani 9)

„ZELENI PLAN“ JE TEKEL MIMO NJIV

V več vaseh v občinah Smederevska Palanka in Velika Plana so nenamensko porabili sredstva, in to kar več milijard. Na sodišče zdaj kličejo 23.000 ljudi. Žal ne gre za edino skupino tatov družbenega premoženja, ki so izkoristili prizadevanje družbe, da bi z novimi vlaganji povečala proizvodnjo hrane.

Dolg je seznam takih, ki so sredstva iz „zelenega plana“ vlagali v počitniške hiše, avtomobile, gostilne...

Med kmetijskimi proizvajalci so direktorji, funkcionarji, uslužbenci, „ugledni“ občani, nogometaši, študentje, gospodinjice in še največ „prebrisani“ kmetje. Med njimi je veliko komunistov, družbenopolitičnih delavcev, aktivistov...

Radi bi verjeli, da bodo inšpektorji in sodišča svoje delo opravili kar najbolje. Malce nerodno je le to, da nikjer ne srečujemo odgovornosti — moralnopolitične in kazenske — vseh tistih, ki bi že prej morali nadzirati uresničevanje „zelenega plana“. Kako si lahko razložimo, da ponekod na tisoče ljudi najema kredite za kmetijsko proizvodnjo, hrane pa zato ni nič več kot prej?

Del krivde bodo morali prevzeti v občinah in regijah, republiški organi, v bankah in tudi nekateri zvezni organi. Novinarji, ki spremljajo delo zveznega komiteja za kmetijstvo, ne pomnijo, da bi na njegovih sejah kdaj slišali o kmetijskem biznisu. Veliko je torej takih, ki so s svojo nebudnostjo in slabim delom omogočili razmah „zelenih“ tatvin.

DELO, Ljubljana, 9. nov. 83/2.

„zvonovi so zapeli svečano glorijo“ (finžgar)

Advent in božič — kakor prag in hiša. Oboje je med seboj povezano,

prvo naravnano na drugo. Oboje pa v božjih načrtih steza k Bogu.

ADVENT — PRIPRAVA NA GOSPODOV PRIHOD

Advent je čas priprave na božič. Vendar adventno bogoslužje naravnava kristjanovo oko, misel, srce ne le na Gospodovo rojstvo, temveč hkrati na njegov drugi prihod. Kljub temu se je ljudska adventna pobožnost mudila in se še mudi le ob Jezusovem rojstvu.

S širšim gledanjem na Kristusa, ki je prišlo v sodobno duhovnost, se je adventno pričakovanje seveda spet raztegnilo do drugega Gospodovega prihoda. A ne samo to. Kristus, ki ga pričakujemo, je v tem pričakovanju Prihodnost, ki nam hkrati že prihaja naproti. Pri tem prihajanju že zdaj s svojo lučjo povelečuje. In ne povelečuje le človeka,

marveč tke tudi v zemljo že zdaj njeno prihodnje povelečanje: „Odpri naj se zemlja in naj požene Rešenika!“

*Prihajaj, Gospod,
v vse težjem plazu luči prihajaj,
presvetluj slepe prvine svetà:
našo temno kri,
usihajoča srca krajev,
goste kalnovijolične mrtve sence!*
(V. Truhlar)

Ob dopolnjenju časov bo Kristusu vse podvrženo. „Tedaj se bo tudi sam Sin podvrzel njemu, ki mu je

Ce je do nepredstavljivega dogodka, da se je namreč Bog učlovečil, res kdaj prišlo, potem imamo vnaprej o tem vsaj eno gotovost: da je stopila na zemljo Dobrota, Resnica in Pravica.

Kdaj? Recimo leta 4 pred našim štetjem, nekako na vrhu staroveške civilizacije.

Kje? Na območju rimskega Našega morja, v bazenu Sredozemlja. Natančneje: v rimski provinci Judeji.

Je izšel tisti človek iz oblaka? Ne, na svet je prišel iz ženske. Po vsem običajni poti živih bližij Vsaj deloma.

Rodil se je kot moški. Rase je bil semitske. Po narodnosti je bil Jud, torej sonarodnjak Mojzesa, Spinoze, Einsteina. Rodil se je kot član malega, okupiranega naroda, razdeljenega med rimsko prefekturo in med kvislinško kraljevinico. Rodil se je tam, kakor je bil osemsto let prej napovedal Mihej: v Bellehemu.

V tej dobi že poznajo centralno kurjavo, pa se ta Bog gre roditi v pastirski tamar, ki niti njegov ni. Njegovemu rojstvu se pokloni nekaj pastirjev, torej ljudi, ki po tamkajšnji miselnosti dišijo po družbenih izvržkih...

Kristusi! Res, s svojo zunanjo usodo je ovrigel vsa naša domnevanja. Toda pod njimi je še ena plast, globlja, najzadnja. Tista, ki milo kliče s pesnikom: Večnost, globoka, globoka večnost. Nekdo se je pojavil na tem našem pokopališkem planetu, da uniči smrt.

iz Alojz Rebula, SMER NOVA ZEMLJA

vse podvrgel, da bo Bog vse v vsem" (apostol Pavel).

BOŽIČ — PRAZNIK KRISTUSOVEGA ROJSTVA

Božič je praznik Kristusovega rojstva.

Katerega dne je bil Jezus v resnici rojen, ne vemo. A vsaj od leta 336 se njegovo rojstvo praznuje 25. decembra. Zakaj ta dan? Še najbolj verjetno zato, ker so hoteli s krščanskim praznikom „Sonca pravčnosti“ notranje premagati poganski rimski praznik „Nepremaganega Sonca“, za katerega je bil določen prav 25. december.

V naših božičnih običajih, deloma tudi v božičnem bogoslužju, je Jezus pred nami kot novorojeno de- te. Vendar je božič dejansko — nič manj kot velika noč — nekakšno „čuteno“ srečanje s Križanim, Vstali- m in Poveličanim. Z njim je krist- jan notranje že zedinjen. To zedi- njenje lahko o božiču osveži in po- globi, posebno ob pogledu in razmi- šljanju o samoizničanju Tistega, ki ga nosi v sebi. Jezus, ki je Bog, je bil v svojem zemskem življenju či- sto kakor eden izmed nas.

To širše gledanje na božič s Kri- žanim in Zmagoslavnim v njem se v slovenski duhovnosti izrazi poseb- no pri Ivanu Cankarju:

Od vseh strani je zazvonilo, od vzhoda in zahoda: od neizmernega neba so lile božične pesmi, vrele so iz zimske zemlje... Vsi tisti, ki jih je bilo življenje s trdo pestjo, so odprli trudne oči in so vzdignili ra- njene ude, šli so in so mu nesli srca naproti. Križani Človek je spre- jemal vse, na nikogar ni pozabil, ki se mu je približal, vsem je delil dra- gocene darove. In bili so mu hvalež- ni in so zaupali vanj. Dar, ki jim ga je bil podelil, je bil vreden več ka- kor vsa oskrunjena bogastva, ki jih prodaja oskrunjeno življenje za o- skrunjena srca. Kogar se je dotakni- la njegova usmiljena roka, kogar je blagoslovil njegov pogled, tisti je iz- pregledal, padlo mu je breme raz ramena... Večni Človek mu je po- delil večnost... Ponosni so bili in so gledali zmagonosno, ker so ve- deli, da so v njem del njegov, zato,

ker so bičani in s trnjem kronani (Hiša Marije Pomočnice).

Po Ivanu Preglju so v božičnih urah

pozabljene skrbi in skrivnosti, en večer odtehta breme leta in let, kapljica nebeške usmiljenosti poga- si strahove srda in jada, zabriše ke- sanj gore in madež preteklosti

— vse to sredi upanja v „Večno- živega“ (Mlada Breda).

Ksaverju Mešku se v sveti noči zdi najlepša

samota... Človek se zbere, srce se nemoteno pogreza v nedoumljive skrivnosti tega prečudežnega več- ra (Henrik, gobavi vitez).

Francu Saleškemu Finžgarju je božič predvsem praznik miru:

Zvonovi so zapeli svečano glorio, po cerkvi je dišalo po kadilu, ljudst- vo je klečalo in molilo in tisoč ne- mirnih src je hrepenelo s šepetajo- čimi ustnicami: Mir, mir, mir! In pla- val je pod sveti obok ta veliki vzdih trpečega ljudstva in prodril strop ter kipel visoko, visoko, potrkal na ne- beška vrata, in na zemljo je hitela truma dobrih duhov ter nosila na božji vesi pretehtan mir in hodila od srca do srca (Moja duša vasuje).

Tudi Alojzu Gradniku je božična noč zlasti prejemanje pokoja. A ker se pesnik dviga k Bogu po stvarih

(dalje na strani 32)

jože pogačnik

božična čuda

Božični delopust zvoni. Nocoj zvonovi so tako mehki, tako voljno sladki.

Ta čas

Marija z Jožefom gre skozi vas v sveti Betlehem.

In če pri vas je Betlehem, pri vas ostaneta.

Zato:

pripravite topló žerjavico, kadila pest vrzite v njo in potlej z žegnano vodo pred vrati čakajte kleče na romajočo božjo glorio!

Povsod bosta potrkala, povsod v hram pogledala, in kjer še sveta luč gori — čeprav samo še v dnu srca za to božično noč, tam pa ostaneta za sveti čas opolnoči.

Oj, v klet zaprite črno skrb in božjim rokam izročite vse: ognjišče, polje, hlev in vrt in še

zaprite svoje zmučene oči!

In — ah!

Ste videli dehtečo rožo Jezusa v Marijinih preblazenih rokah?

In ko po praznikih vas skrb v vsakdanji delavnik spet prebudi, odkrijete na sredi svojih src rdečo rožo Jezusa, ubogega in dobrega — in znali boste, kar ves svet ne zna: topló nasméhniti se sred gorja morečega, vsakdanjega.

blagoslovljen božič!

vaši duhovniki

največja resnica v zgodovini je, da

Bog je postal človek

Danes noben resen zgodovinar ne dvomi o tem, da je Kristus res živel. O njem poroča sveto pismo nove zaveze — o svetem pismu imamo več kot 4000 rokopisov — pa tudi svetni viri, npr. judovski zgodovinar Jožef Flavij (živel je od l. 37 do 100) piše: „Ko je bil (rimski prokurator) Albinus še na poti, je (sin velikega duhovnika Ane) Ana sklical na sodni posvet veliki zbor in je dal predenj poklicati Jakoba, sorodnika tega Jezusa, ki se je imenoval Kristus.“

SKRIVNOST UČLOVEČENJA

Učlovečenje je skrivnost, da je božji Sin postal človek. Evangelist Janez se o tem izraža: „Beseda je postala človek in se naselila med nami.“ Apostol Pavel pa: „Čeprav je bil Jezus Kristus v božji podobi, ni imel za plen, da je enak Bogu, ampak je sam sebe izničil, podobo hlapca vzel nase in postal podoben ljudem.“

Tako si je torej druga božja oseba, Beseda, ki ima od vekomaj božjo naravo, v nekem trenutku zgodovine privzela človeško naravo. Ta skrivnost naš razum očitno prekaša. Zato ni čudno, da so se našli ljudje, ki so se hoteli izogniti tej skrivnosti, pa so zanikali, ali da je Kristus Bog, ali da je pravi človek ali pa da je v njem le ena oseba. Nasproti tem zmotam uči katoliška vera, da sta v Kristusu dve popolni naravi v eni božji osebi. Božja oseba se je združila s človeško naravo. Druga božja oseba je delovala po človeški naravi, tem dejanjem je pa dajala neskončno vrednost.

PRAVI BOG

V svojem javnem delovanju je Kristus svoje božanstvo postopoma potrjeval.

- Zase je dejal, da je večji kakor David, Elija in Mojzes, da je, preden je bil Abraham, da je višji kakor angeli, ki so njegovi služabniki.
- Lastil si je moč odpustčati grehe, kar gre samo Bogu. Izjavil je, da bo poslal svetega Duha, da bo nekoč sodil vse ljudi in da bo dal večno življenje.
- Hotel je, da vsi vanj verujemo, kot verujemo v Boga; da ga imamo rajši kot vsa druga bitja in zanj žrtvujemo, če je treba, tudi življenje. Hotel je, da ga imamo radi kot Boga, da se navežemo nanj kakor na Boga, da v njem iščemo rešitev, kot jo iščemo v Bogu.

• Imel se je za enakega z božjim Zakonodajcem z gore Sinaj. Trdil je, da je on z nebeškim Očetom eno.

• Končno je pustil, da ga je apostol Peter slovesno razglasil za božjega Sina. Velikemu duhovniku pa je svoje božanstvo sam izrecno izpovedal.

• Te izjave je potrjeval s številnimi čudeži, s katerimi je razodel popolno gospodstvo nad naravo, človekom, hudobnim duhom in smrtjo. Njegove besede je kronalo vstajenje od mrtvih, ki so ga potem apostoli oznanjali kot osrednji dokaz njegovega božanstva.

PRAVI ČLOVEK

Kristus je imel kot človek resnično telo, ki ga je spočela Devica Marija.

• To telo nam evangelisti prikazujejo v vsemogočih položajih in podvrženo lakoti, žeji in utrujenosti. Natanko nam opisujejo kretnje njegovih rok, odenke njegovega pogleda in različno barvo njegovega glasu. To telo je krepko, obvarovano boleznimi, sposobno, da je pogosto bedelo in se dolgo postilo, da je prenašalo viharno vreme in dolga potovanja. Noben napor ga ni premagal: ne pridiganje množicam, ne brezobzirno nadlegovanje bolnikov, ne pogovor s pismouki, ne razlage, ki jih je apostolom potrpežljivo ponavljal.

• Ob lepotah narave je bil poln občudovanja. Govoril je o pticah pod ne-

• **KANADSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA** je obsodila splav kot „**nravno neodgovorno dejanje**“. Človeško življenje je treba varovati že od spočetja dalje, zato mora vlada izdati take zakone, ki bodo človekovo življenje spoštovali.

• **NA POLJSKEM** so spet dovolili delovanje 37 klubom katoliških izobražencev, 12 pa še ne. Vsi ti klubi so bili prepovedani med obdobjem vojnega stanja.

• **ŠKOFJE Z VSEGA SVETA**, ki so se zbrali k sinodi v Rimu, so v sklepni poslanici na vse ljudi med drugim zapisali: „Posebej še odklanjamo in obsojamo teptanje človekovih pravic in napade na dostojanstvo in svobodo posameznika ter kratek čas verske svobode... Verujte evangeliju! Ljubite Boga in bližnjega kakor sami sebe!... Cerkev se ne bo mogla nikdar pomiriti s politično in gospodarsko ureditvijo, ki potrjuje krivico. Obračamo se k fistim, ki imajo v rokah oblast, naj vložijo vse potrebne sile, da bi nam dali družbo, ki bo bolj pravična in bolj mirna.“

• **70-letni ITALIJANSKI DUHOVNIK** don Giorgio Spedaliere iz župnije Campobello di Mazara pri Trapaniju se je javil kot talec v zameno za ugrabljeno 17-mesečno Eleno Luisi. Izjavil je, da je to pripravljen storiti, ker nima lastne družine in ker ima za svojo družino posebno trpeče ljudi. Če starši ne bodo mogli zbrati vsote, ki jo zahtevajo ugrabitelji, jo bo zbral on med verniki.

bom, o zorečem žitu, o rodovitni trti in o lilijah na polju . . .

- Znal se je odzvati vsakemu človeškemu čustvu, predvsem pa ljubezni. Ko je zvedel, da je Lazar umrl, se je zjokal. Jokal je tudi nad Jeruzalemom, ki ga ni hotel sprejeti. Sklanjal se je predvsem nad slabotnimi, otroki in grešniki. Iz svoje ljubezni ni nikogar izključil, niti sovražnikov.

- Poznal je nešteto podrobnosti iz vsakdanjega življenja Judov. Svoje misli o božjem svetu je izražal s pomočjo le-teh: z igro otrok na cesti in veselo gostijo, z dolgimi molitvenimi zviti pismoukov in plašnostjo cestničarja v kotu templja, s poročnim sprevedom v noči in vedenjem pri svatbeni mizi . . .

- Modrost njegovih odgovorov je napolnjevala z občudovanjem celo njegove nasprotnike. Njegovi hitri odgovori so bili živahni in duhoviti. Najbolj vzvišene misli je brez najmanjšega napora izražal s čisto preprostimi izrazi. Kar je najbolj čudno, je to, da je njegov način izražanja, ki ga je znal tako popolnoma prilagoditi takratnim poslušavcem, ostal sprejemljiv za vse duhove vseh časov.

- Jezus je imel nenavadno človeško voljo. Bila je trdna in uravnotežena. Svojih ukazov ni prekliceval, svojih odločitev ni ponavljal. Bil je ognjevit in silen, a vendar popoln gospodar svojih besed in kretenj. Ko je trpel, je ostal

miren: nad seboj je imel popolno oblast.

- Uveljavil se je kot neomejen gospodar. Obenem pa je bilo pri njem vse prežeto s takšno dobroto, s tolikšnim čutom za težave drugih, da so šle množice za njim neutrudno, čeprav je od njih zahteval izredno resno življenje.

- Ta človeška volja je bila popolnoma podložna božji volji. Zato je dejal: „Nisem prišel, da bi vršil svojo voljo, marveč voljo tistega, ki me je poslal.“

BOG JE SVOJ NAČRT POPOLNOMA URESNIČIL

Bog je sklenil, da bo ustvaril svobodna bitja, ljudi, ki jih bo pritegnil v svojo svetlobo, da bodo uživali večno srečo. Tej božji nameri so ljudje postavili oviro. A kljub temu je Bog izvršil svoj načrt popolnoma: zato je poslal na svet Sina. Po njegovi človeški naravi, združeni z božjo osebo, bo vse stvarstvo vso večnost Boga neskončno častilo.

Za Boga je v središču sveta in zgodovine bil Kristus, ki nad vsem gospoduje in vse razsvetljuje. On je začetek in konec vseh ustvarjenih bitij. Vsak človek je Bogu le toliko všeč, kolikor se vključuje v Kristusa.

Ves svet teži h Kristusu. Poglavitni dogodek v letopisih človeštva je prihod Boga med nas.

Po F. Lelotte, NAŠLI SMO ODGOVOR

- Ljubljanska škofijska komisija za diakonijo je pred kratkim priredila **SREČANJE** za svojce in prijatelje **BOLNIH, PRIZADETIH** in **OSTARELIH**. To prijateljsko srečanje se je vršilo v prostorih ljubljanske bogoslovne fakultete pod geslom „Bratsko se med seboj ljubimo!“ Prišlo je 300 ljudi. Največ je bilo svojcev in prijateljev duševno prizadetih, ostarelih doma in invalidov. Žal današnja slovenska družba poudarja, da je človek toliko vreden, kolikor proizvaja. Tudi je starejšemu in prizadetemu človeku težko najti delovno mesto.

- **VELIKI ZVON** s Šmarne gore so prepeljali v župnijo na Brezovico pri Ljubljani. Ta zvon ima silno lep, mogočen, poln, pa hkrati mehak glas. Na belo nedeljo 1984 bo na Šmarni gori posvečen nov zvon, težak 3872 kg, ki ga je daroval naš zdovski delavec v Nemčiji Janez Blažič.

- V cerkvi sv. Gašperja v rimskem predmestju je bila sprejeta v redovno skupnost misijonark ljubezni, ki jo je ustanovila mati Terezija, **PRVA SLOVENKA**, sestra Marija Andreja. Pri zaobljubah je bila navzoča tudi m. Terezija.

- **ŽUPNIJSKA CERKEV V ŽUŽEMBERKU**, posvečena sv. Mohorju in Fortunatu, je sedaj elegantna podrtija. Nekoč je bila to dvostolpna cerkev. V začetku 1945 je bila porušena.

- Slovenski škofje so povabili vernike, naj bi v svetem letu odrešenja **OBNOVILI** kar največ **KAPELIC** IN **ZNAMENJ** po Sloveniji.

božično slavlje v družini

Družinska slavlja imajo za otroke velik pomen. Čim manjši so otroci, tem važnejše je zanje „isto, kar se dogaja doma“.

Središče božičnega praznovanja so jaslice. A te morajo res izražati vero, ki jo izpovedujemo, ne pa biti otrokova igračka. Kipci nam sporočajo božje misli: angeli so znanivci miru; božji Sin prihaja ubog; pastirji hitijo k njemu, da ga počaste kot Boga; svečloba v jaslicah kaže na Luč sveta, ki prihaja med svoje.

Ljudska umetnost je ustvarila množico pastirjev, ki gredo h Gospodu, pa tudi drugih poklicev: kmetov, obrtnikov, trgovcev. Zakaj ne bi bila med njimi tudi delavec in kozmonavt? Pa tudi rastline in stvari kot zastopniki vsega stvarstva? Zakaj ne bi kipec predstavljal tudi otroka, tega določenega otroka družine, bližajočega se Jezusu?

Bistveno pri jaslicah je njihovo sporočilo, da Jezus prihaja od Boga. Jezus ni le ganljiv novorojenček, ki je položen na slamo. Zato je nujno, da izražajo starši do Deteta spoštovanje, da ga častijo, pred njim poklekujeta in ga molijo.

Pri tem nam zelo pomagajo cerkvene pesmi. Božičnih imamo veliko na izbiri. Izbrati pa je treba bolj razumljive in take, ki res nekaj povedo.

Za svoje molitve in pesmi pred jaslicami se lahko navdihujemo pri božičnih mašah. Slava, ki jo pojemo vsako nedeljo, je bila prvotno božična pesem. Zato naj bi jo peli v družini za božič.

„nobeno drugo ime ni dano ljudem“

Sveto pismo pripoveduje, kako je dala judovska oblast prijeti apostola Petra in ga pripeljati pred veliki zbor. On je „poln svetega Duha“ govoril o Jezusu in zatrdil, da „v nikomer drugem ni zveličanja; zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, da bi se mi mogli v njem rešiti“.

Vsa nova zaveza svetega pisma govori o Odrešeniku, ki si ga nismo izbrali mi, ampak je nas izbral on. Glavni tajnik Ekumenskega sveta Cerkva Hooft je zapisal: „Cerkev ne prosi opravičila, ker hoče, da bi vsi ljudje spoznali Jezusa Kristusa in ga posnemali. Tudi se ne opravičuje, ker njeno ravnanje do drugih ver ne more biti drugačno

kot ravnanje priče, ki kaže na edinega Gospoda Jezusa kot Gospoda vseh ljudi.“

Zaradi tega ne bo krščanstvo nikoli prišlo do sporazuma s poskusi, ki hočejo združiti ali spraviti v skupno soglasje vse vere na svetu. Kristjan ne verjame v „verske“ zgradbe razuma ali ljudske domišljije, temveč sprejema božje razodetje, ki je zanj edino, nepovrnljivo in podarjeno.

Bog svetega pisma pravi sam o sebi: „Jaz sem ljubosumen Bog.“ In drugje: „Pred menoj ni nastal noben bog in za menoj ne bo nastal nobeden. Jaz, jaz sem Gospod. Poleg mene ni Rešitelja.“

Krščanstvo se samo sebe ne šteje za eno izmed ver, marveč za dokončno razodetje Boga v zgodovini. V središču vere je oznanilo in novica o tistem Jezusu, ki ni prišel zato, da bi verski dediščini človeštva kar koli dodal, temveč zato, da spravi svet z Bogom.

Marx je skoval znamenito opredelitev „vere kot opija za ljudstvo“ in govoril o „veri kot odtujitvi“. Če je pri tem mislil na krščanstvo, ni tega kriv on, temveč kristjani, ki jih je imel pred očmi. To so bili morda „verni“ ljudje, prav gotovo pa ne „verujoči“, vsaj ne v Boga, ki ga je razodel Jezus, če so dali Marxu vtis, da so se „odtujili“ v nebesa.

Bog Jezusa Kristusa se razodeva kot tisti, ki se ne zapira vase, temveč postane drug, „se odtuji“ ravno sebi. Stvarnik, ki se javlja med stvarmi v podobi hlapca, služabnika, sužnja. Dejansko je to edini Bog, ki ga ni treba iskati, ker je prišel iskat ljudi sam.

V. Messori, Kdo je Jezus

(nadaljevanje s strani 3)

ga števila hladilnic so del ulova morali uskladiščiti v najetih prostorih. Do novembra so ribiči podjetja Riba ulovili 7300 ton rib, računajo pa, da jih bodo do konca letošnjega leta nalovili še okrog 2000 ton in tako izpolnili letošnji načrt.

JESENICE

Pomanjkanje koksa postavlja železarno pred vedno večje probleme. Oktobra je bil zato ustavljen eden od plavžev, novembra pa je enaka usoda pretila tudi drugemu. Za nakup koksa v tujini je železarna od svojih poslovnih partnerjev zahtevala, da del računov poravnajo v devizah. Iz koksarne Bakar bi morali v zadnjih dveh mesecih dobiti 18.000 ton koksa, dejansko pa so jim ga poslali le polovico.

KOPER

V Luki so z izpolnjevanjem plana pretvora in deviznega načrta zadovoljni. Do konca septembra so premaknili milijon in pol ton blaga, kar je za tri odstotke več kot v enakem obdobju lani. Zaslužili so nekaj čez enajst milijonov dolarjev. Pozna se, da se avstrijska podjetja čedalje bolj zanimajo za slovensko pristanišče, ki je veliko cenejše od sedanjih italijanskih. 1570 zaposlenih je povečalo storilnost za 2,2 odstotka, ekonomičnost poslovanja pa se je povečala za 7,6 odstotka.

KOSTANJEVICA NA KRKI

V novi kostanjeviški galeriji so odprli stalno razstavo najvidnejšega slovenskega ekspresionista Franceta Kralja. Zbirka obsega 222 slik, kipov, grafik, monotipij in drobnih plastik in predstavlja umetnikovo življenjsko delo.

KRANJ

Radenska je bila tudi letos pokrovitelj tretjega maratona Treh src. Tekmovanja se je udeležilo osemsto tekačev in tekačic. Naslov slovenskega prvaka v maratonu je osvojil M. Dovjak iz Kokrice. Maratonska proga je potekala po cestah od Kranja do Golinika, dolga pa je bila dvainštirideset kilometrov.

KRŠKO

Tovarna celuloze in papirja je oktobra sklenila pogodbo z gozdnim gospo-

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

KATOLIŠKI GLAS: REŽIMSKE ŠOLE

Starejši ljudje se spominjamo šole iz časov fašizma. Bila je režimska šola, posebno huda za vse narodne manjšine, katerim je vzela pravico šolanja v materinem jeziku. Bila je režimska šola, toda ne diktatorska.

Drugače je z režimsko-totalitarnimi šolami. Šolanje v takšnih režimih je vzgoja za režim in njegovo ideologijo (= svetovni nazor). Ta vzgoja se začne v otroškem vrtcu in potem spremlja državljana do univerze in še v življenje, saj so vsa sredstva javnega obveščanja uradno usmerjena v povečevanje režima in vsega, kar k temu spada. Gre za totalitaristično šolo in vzgojo.

Takšno totalitaristično šolo in vzgojo je uvedel nacizem v Nemčiji in komunizem v Sovjetski zvezi. S Hitlerjem je izginila nacistična šola, ostala pa je komunistična v Rusiji in v vseh komunističnih režimih. V teh režimih je vsa vzgoja v rokah partije in šolniki ter kulturni delavci so orodje partije, orodje režima. V šoli in v armadi morajo biti kadri na partijski liniji, sicer jih odslovijo.

Prav sedaj se v jugoslovanski javnosti močno razpravlja o „skupnih programskih jedrih“. V bistvu gre za to, da se določi enoten program za vse šole v državi. Ali naj raste šola iz naroda za narod, ali pa naj bo vzgojevališče za neko jugoslovanstvo, ki ga nikjer ni? Vzgoja za neko jugoslovanstvo, ki pomeni raznarodovanje manjših narodov in njihovih kultur v prid srbskega naroda in njegove kulture?

Takšno nameru je hotel izpeljati kralj Aleksander s svojo diktaturo. Vsi jugoslovanski narodi naj bi se stopili v enega in sicer v „jugoslovanskega“, tj. v srbskega. V sedanjih predlogih o „skupnih programskih jedrih“ Slovenci znova vidijo oživitve Aleksandrovih centralističnih in raznarodovalnih poskusov.

Srčika problema ni v pouku znanstvenih predmetov, ampak v tem, kakšno mesto naj ima pouk materinščine, zgodovine, domačega slovstva in umetnosti. Ob predlogu „skupnih programskih jeder“ se namreč čutijo posebno ogrožene Slovenci. Saj so izračunali, da bi po predloženih programih moral slovenski otrok v osemletki prebrati 50 srbohrvaških pesmi, srbski oz. hrvaški pa le tri slovenske, če jih sploh bi.

Slovenci naj bi se torej utopili v jugoslovanstvu. To nevarnost utopitve občutijo sedaj v Sloveniji vsi, posebno glasni pa so kulturniki. Bitka okrog „programskih jeder“ se nadaljuje, toda izgledi, da bi Slovenci prodrli s svojimi predlogi, so majhni. Saj so Srbi, Hrvatje, Črnogorci in celo Makedonci vsi za „skupna programska jedra“, to je za centralistično-unitaristični sistem šolanja, proti so samo Slovenci in Albanci.

Upamo, da bo sedanji enotni odpor v Sloveniji prepričal Beograd, da smo se Slovenci borili za svoje šole in kulturo proti Nemcem in Italijanom in da se bomo borili tudi proti Srbom, če bo potrebno.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 13. okt. 83/1.

DELO:
KDOR DRUGEMU JAMO KOPLJE — POTREBUJE LOPATO

Jezik in šolstvo sta nadvse pomembni sestavini narodnega življenja, saj iz roda v rod obnavljata zavest narodne pripadnosti. Njun pomen se v našem primeru najbolj vidi v velikanskem naporu, ki ga je moral slovenski narod vložiti v to, da jima je na *lastni* zemlji priboril prostor pod soncem . . .

Šola, ki bi poučevala književnost, zgodovino, zemljepis, umetnostne zvrsti in še kaj po ideologiji razmerja 70:30% v slovensko škodo, bi bila raznarodovalna.

Slovenci se čutimo za poseben, čeprav sorazmerno majhen, vendar kompleten narod: s svojim imenom, svojim ozemljem, svojim jezikom, svojo (čeprav nesrečno) zgodovino, svojo kulturo itd., in seveda tudi svojim šolstvom. Smo majhen, a kompleten organizem. Predlog skupnih jeder pa na področju šolstva napada prav to naše bistvo: hotel bi razdreti ta sicer mali, a zaokroženi organizem in ga porabiti za del nečesa večjega. V prispodobni rečenici, hotel bi slovenskega mačka predelati v rep jugoslovanskega leva.

Janez Menart

DELO, Ljubljana, 13. okt. 83/8.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:
BOJ BEOGRADA PROTI SLOVENSKI NARODNI KULTURI

Priznani slovenski zgodovinar Grafenauer je izjavil, da so bile celó v stari Jugoslaviji razmere za Slovence ugodnejše. Tedaj je prišlo v Slovenijo od pouka v južnoslovanskem leposlovju na slovensko leposlovje 75%. Danes je razmerje 50 proti 50, po novih smernicah bi pa dobilo srbohrvaško leposlovje nasproti slovenskemu čisto jasno premoč. Treba je pomisliti, da živijo Slovenci tudi v Avstriji in Italiji. Po teh smernicah bi bili ti deli slovenskega naroda od svojega jezikovno-leposlovnega debla še bolj odrezani.

Poskus, potisniti slovensko narodno kulturo po administrativni poti celó v lastni republiki nazaj, je Grafenauer označil kot „bizantinizem“.

V drugih izjavah je poudarjeno, da bi bilo za Slovenijo kot majhen narod boljše, če bi za lastnim leposlovjem segli po svetovnem leposlovju, kot pa da bi se obremenjevali s provincializmi iz drugih delov Jugoslavije.

V izjavah iz Beograda se kažejo delno sovražni napadi na Slovence in njihovo stališče v novem jugoslovanskem kulturnem boju. Za sedaj je Slovincem uspelo, da so nadaljnja razpravljanja o sprejetju novih smernic blokirali.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 29. okt. 83.

KATOLIŠKI GLAS:
RDEČA ZVEZDA

Rdeča zvezda je svetel simbol velikemu številu sodobnih ljudi. Predrzno pa je, da neka nazorska skupina drugače mislečim svoje simbole ne le VSILJUJE, marveč jim hoče celó dopovedati, da je NJEN simbol tudi NJIHOV. To je skrajno nedemokratično. In če je demokracija isto kot antifašizem, potem je nedemokratičnost isto kot fašizem. Opravka imamo torej z izrazito fašistično metodo.

Rdeča zvezda je prišla iz Stalinove dežele. V medvojnih odporiških gibanjih se je pojavil ta simbol le tam, kjer so monopol nad osvobodilno vojsko prevzeli komunisti — ti pa so bili vsi brez izjeme v službi Moskve in njenih tragično znanih metod.

Proti Hitlerjevemu kljukastemu križu in proti Mussolinijevemu fašiju se

darstvom v Karlovcu, od koder bo od-slej dobivala letno 60 tisoč kubičnih metrov iglavcev. Papirnica potrebuje letno 720 tisoč kubikov lesa, ki ga mora večidel uvoziti. Zato se tovarna že vrsto let prizadeva za podobne pogodbe z gozdnimi gospodarstvi v drugih republikah. Začeli so tudi spodbujati pogozdovanje neproduktivnih kmetijskih površin. V to dejavnost so letos vložili že okoli šestdeset milijonov dinarjev.

LENART V SLOVENSKIH GORICAH

Gospodarsko krizo čutijo še posebno v tej najslabše razviti slovenski občini. Letos jim je uspelo zbrati le toliko denarja, da so dokončali gradnjo stanovanjskega bloka z dvajsetimi stanovanji in poslovnimi prostori v pritličju. Odložiti pa so morali gradnjo avtobusne postaje na poznejši čas, ko bodo občinske blagajne malo bolj polne.

MARIBOR

Pokrajinski arhiv v Mariboru, drugi največji v Sloveniji, je slavil petdesetletnico svojega obstoja. Pred vojno se je imenoval banovinski arhiv. Proti koncu vojne so nemški okupatorji vse gradivo odpeljali in ga vrnili šele leta 1948. Del arhiva, ki ga je Avstrija vrnila Jugoslaviji, so pokazali na posebni razstavi.

MENGES

Vlaganje denarnih sredstev v obnovo in modernizacijo drevesnic in opreme se je podjetju Semesadika letos obrestovalo. Podjetje, ki slavi letos 35-letnico ustanovitve, oskrbuje s semeni in sadikami za pogozdovanje vso Jugoslavijo. Petinsedemdeset delavcev bo letos ustvarilo okoli sto milijonov dinarjev celotnega prihodka, dvajset odstotkov te vsote pa bodo zaslužili z izvozom. V Nemčijo so letos izvozili petsto ton okrasnih storžev. Tja izvažajo tudi semena črnega in zelenega bora in nekaterih listavcev.

MIRNA NA DOLENJSKEM

Turistično-etnografska prirediteljica Dolenjč Dolenjca vabi je privabila več kot tisoč ljudi. Na gradu Lanšpreš je domače turistično društvo pripravilo bogat kulturni program. Goste so postre-

gli z letošnjim moštom in z jedmi, ki so bile nekoč posebnost dolenske kuhinje, ki pa se danes le redko pojavijo na jedilnikih dolenskih družin.

MOZIRJE

Televizijski pretvornik na Florjanu bo omogočil prebivalcem Zadrenjske doline, da bodo lahko spremljali prvi program slovenske televizije. Naložba je stala okoli osemsto tisočakov. Kdaj se jim bo izpolnila želja po dobri sliki drugega programa, pa še ne vedo.

MURSKA SOBOTA

Evangeliki so v počastitev petstoletnice rojstva dr. Martina Lutra priredili enodnevni seminar o delu in življenju nemškega reformatorja. Lutra so predstavili protestantski in katoliški teologi, ki so še posebno osvetlili sledove reformacije na Slovenskem in nastanek evangeličanske Cerkve pri nas.

MURSKA SOBOTA

Tiskarsko in založniško podjetje Pomurski tisk se je uveljavilo tudi na nemškem in avstrijskem tržišču. Že doslej so zahodnonemški firmi Ritter dobavljali reklamne kocke. Samo lani so tako zaslužili okoli pol milijona mark. Letos pa so s tem podjetjem sklenili pogodbo o petindvajsetletnem sodelovanju in razširitvi sodelovanja. Izvoz v Nemčijo se je letos že potrojil. Posel, vreden milijon avstrijskih šilingov, jim je v zadnjem hipu zaupala tudi avstrijska firma Val.

MURSKA SOBOTA

V Geleriji so v okviru občinskega praznika odprli mednarodno likovno razstav PANNONIA 83. Slovesne otvoritve so se udeležili ugledni kulturni delavci iz Slovenije in sosednjih pokrajin Avstrije in Madžarske. Trideset likovnih umetnikov iz teh dežel je pokazalo devetdeset umetniških del. V uvodnem govoru je bilo rečeno, da „pomeni ta likovna manifestacija odličen primer sodelovanja ne samo treh sosednjih držav z različnimi družbenimi ureditvami, ampak predstavlja zgled vzornega sodelovanja v Srednji Evropi“. Mednarodna žirija je trem umetnikom podelila nagrade. Prihodnje leto bo podobna prireditve na Gradiščanskem v Avstriji.

je dvignil ves svet. Tudi Stalinova rdeča zvezda, jasno (še) po 22. jun. 1941 — op. NL). Toda protifašistična Evropa je peterokraki simbol sprejela le tam, kjer so ga vsilili Stalinovi politkomisarji. Tudi oni so se seveda borili proti nacifašizmu; če pa so se borili tudi za svobodo, bi morali vprašati narode, ki so za Stalinovo rdečo zvezdo nazadnje dobili tudi Stalina samega. In tudi slovenski narod ga je, ne glede na kasnejše družinske spore med Moskvo in Beogradom.

Norveški partizani so imeli za znak upora in svobode svojo nacionalno zastavo. Francoski makiji so si pripenjali domačo trikoloro, nizozemskim borcem ni prihajalo na pamet, da bi se ozirali po rdečih zvezdah, belgijski in danski rodoljubi so sodelovali v protihitlerjevski fronti brez simbolov Gulgaga, poljske armade so šle nad naciste pod drugačnimi znamenji, kot so ga imeli morivci v Katynu. Tudi za italijansko odporništvu nam ni znano, da bi bilo prevzelo rdečo zvezdo kot edini osvobodilni simbol.

Celó v Jugoslaviji, ki je tako totalno zapadla „vršivcem dolžnosti“ iz Moskve, ni bila rdeča zvezda takoj in povsod edini simbol vstaje proti tujemu okupatorju. Prvi spontani slovenski partizani so imeli na čepicah slovensko zastavo brez zvezde; krščanski socialisti v OF so si pripravili simbol križa in kladiva; v Bosni so delovali muslimanski partizani z zelenimi polmesci na čepicah. In seznam še ni popoln.

Pri tem seveda niti ne omenjamo, da so se za svobodo dvignile tudi armade Združenih držav, Velike Britanije in ostalih Združenih narodov, pa ni nikjer bilo sledu o rdeči zvezdi. Ta je bila le na Vzhodu in tam, kjer si je Vzhod pripravljaj svoj imperij pod sovjetskimi nadzorstvom. In kjer so rdeče zvezde nazadnje prišle tudi na državne zastave, se je to spet zgodilo le v Stalinovi interesni sferi (pa še tam ne povsod: glej Poljsko in celo Češko-slovaško).

Rdeča zvezda je simbol komunizma. Kdor je komunist, naj ta simbol ljubi in naj bo nanj ponosen. Naj pa ne bo tako predrzen, da bi drugače mislečim antifašistom (in med antifašisti so jasno tudi antikomunisti) vsiljeval ta svoj simbol kot edini simbol demokracije in svobode.

Nekateri ljudje bi morali doumeti, da so določeni šlagerji že zdavnaj zdrsani in demantirani (= postavljeni na laž). Slovenci smo v drugi svetovni vojni žrtvovali ogromno, nismo pa žrtvovali svoje pameti.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 20. okt. 83/2.

DRUŽINA:

„NAŠA METLA IN SOSEDOV PRAG“

Op. NAŠE LUČI: Na komentar pod tem naslovom v Družini (1983/37) je poslal na njeno uredništvo v imenu ljubljanske TV Boris Bergant nekakšno protestno pismo. Na ta protest je Družina odgovorila med drugim tole:

Najprej točka, v kateri se z Vami nadvse strinjamo: anonimna (= brezimna) pisma in prav takšni telefonski klici. Odločno jih odklanjamo, zlasti še, če vsebujejo bolj ali manj prikrite grožnje.

Pač pa smo po poročanju naših družbenih medijev (= sredstev obveščanja) o papeževem obisku v Avstriji dobili na naše uredništvo kup pisem in ustnih izjav, ki odločno protestirajo proti takšnemu načinu poročanja. Enako so nam povedali na nadškofijskem ordinariatu v Ljubljani.

Očitajte nam, da smo se v komentarju lotili le obrobni stvari. Ali ni bilo tudi poročanje naših družbenih medijev o papeževih „avstrijskih dneh“ zgolj obrobno? Stroški, varnostni ukrepi, komercialne pritiskline, politika in še marsikaj, to je bil skoraj izključni tematski (= vsebinski) sklop. Nikjer nismo zasledili ničesar o verski vsebini papeževskega obiska.

In ko že načjenjate vprašanje objektivnega (= nepristranskega) poročanja, moramo ponovno poudariti, da je bilo poročanje večine naših medijev samo delno objektivno. Opisovalo je le obrobna dogajanja in še to samo tista, ki so obisk postavljala v čudno luč. Če ste se lotili dokaj podrobne

opisoovanja „papeževega showa“, zakaj niste na primer napisali niti besedice o množicah, ki so prišle na Dunaj iz resnično verskih nagibov, ki so šle mimo „cerkvenega cirkusa“ in vztrajale kljub dežju, ker so v srečanju s papežem iskale potrditve za svojo vero? In to so bili ljudje vseh slojev, starosti in stopenj izobrazbe, vse do prvega moža sosednje Avstrije.

Če smo navajali „cerkveni cirkus, mešetarski blišč“ in še kaj podobnega, je jasno, da ni šlo za „iztrgane citate“, temveč za etikete, ki so jih naši družbeni mediji nalepili na Katholikentagu na Dunaju. Prepričani smo, da bi o nekernih slovesnostih pisali drugače.

Očitek, da hočemo iz tega davanja narediti „primer“, problem ali zaplet, pa nam je žal obudil spomine na tisti čas (še ni tako dolgo tega), ko je slovenski dnevnik prinesel poročilo z neke seje, kjer so postavljali kričeče protustavne zahteve. Ko smo v *Družini* objavili komentar, ki je pobijal takšna stališča (komentar je imel gotovo tri četrtine besedila citatov iz ustave), je bila zaplenjena *Družina*, ne pa oni dnevnik. Če v družbenih medijih izide članek, ki biča to ali ono stvar v Cerkvi, navadno ne začnemo takoj govoriti o konstruiranju (= graditvi) nekakšnega „primerja“. Tudi nam tega ni treba podtikati ob vsakem malo bolj kritičnem članku.

Nismo ustvarili nobenega umišljenega problema. Problem je bil in je. Imeli smo že sodne postopke, ker so se neverjujoči občani čutili užaljene zaradi nekaterih besed v našem listu (šlo je za prevedena besedila). Zakaj bi moral imeti verni občan tršo kožo?

Nikakršne samocenzure nismo zahtevali niti od Vas niti od kogarkoli drugega, kadar se lotevate pisanja o Cerkvi, le ista merila uporabljajte kakor ob poročanju o ostalih dejstvih in dogodkih. In to je bilo tudi jedro našega komentarja. Ostaja neprijetno dejstvo, da naši družbeni mediji o cerkveni stvarnosti poročajo na povsem drugačen način.

DRUŽINA, Ljubljana, 16. okt. 83/6.

DELO: ZDRAVIL NI

„Humanost (= človečnost) neke družbe lahko presoimate samo po tem, kako skrbi za svoje duševno prizadete člane. Ni vam treba iskati nobenih drugih meril. Ni je družbe, ki bi bila humana in ne bi skrbela za duševno prizadete, in obratno, ni je družbe, ki bi skrbela za duševno prizadete in bi bila v osnovi nehumana,“ je poudaril prof. dr. Jože Lokar.

DELO: *In kako je v Sloveniji? Rekli ste, da ni zdravil?*

LOKAR: To je strahotno, to je zločin nad ljudmi. V psihiatriji so zdravila nepogrešljiva... Povzročila so pravo revolucijo v psihiatriji. Zdaj pa se zdi, kot da se vračamo v srednji vek. Nekatera zdravila, predvsem tista za zdravljenje depresij, dobimo le občasno in v majhnih količinah, zato so nedostopna vsem bolnikom. Ali pa jih enostavno ni. Nekateri odgovorni pa javno in kar brez sramu lažejo, da je vseh zdravil dovolj. To je pošastno.

DELO, Ljubljana, 8. okt. 83/19.

KATOLIŠKI GLAS: POLJSKA IN JUGOSLAVIJA V PRIMERJAVI

Težko bi se našlo kaj bolj vabljivega kot primerjati med seboj dve državi, v katerih ima komunistična partija popolno oblast. Mislimo na Poljsko in Jugoslavijo, ki si krčevito prizadevata, da bi jima oblast ne ušla iz rok. V tem sta si brez dvoma na moč podobni, v vsem drugem pa se krepko razlikujeta.

Jugoslavija je ozemelsko od sovjetske meje odmaknjena, vmes so tri države: Avstrija, Madžarska in Romunija. Slednji imata sicer od Moskve

NOVA GORICA

V drugi polovici oktobra so močni naliivi povzročili veliko gmotno škodo v gošpodarstvu in pri zasebnikih. Ocenjena škoda znaša šeststo milijonov dinarjev. Voda je zalila kletne prostore stanovanj in proizvodne prostore v tovarnah in podjetjih. Obrate družbene prehrane, prostore otroških vrtcev in šol so čistile posebne ekipe. Velika je bila tudi škoda v pokrajinskem arhivu, kjer je bilo uničenega precej dragocenega gradiva, ki ga ne bo zlahka obnoviti.

NOVO MESTO

Gospodarstvo v tej občini bo letos izvozilo kar petinštirideset odstotkov svoje proizvodnje. Iztržili bodo okoli 190 milijonov dolarjev. Levji delež pri izvozu ima seveda tovarna motornih vozil IMV, pa tudi tovarna zdravil Krka je zelo prispevala, da se je letošnji izvozni načrt izpolnil. V prihodnjem letu hočejo preseči magično mejo dvesto milijonov dolarjev izvoza.

ORMOŽ

Tovarna sladkorja je letos predelala 150 tisoč ton sladkorne pese, ki so jo izkopal v Prekmurju in v sosednjih hrvaških občinah. Pridelali so okoli dvajset tisoč ton tehnološkega sladkorja. Člani izvršilnega odbora slovenske poslovne skupnosti za sladkor so na seji v Ormožu sklenili, da bodo povečali kmetijsko površino za sladkorno peso na šest tisoč hektarjev. Tovarno sladkorja so sredi novembra ustavili.

PORTOROŽ

Slovensko ladjedelniško podjetje Splošna plovba je pomladila svoje ladjeve. V svojo floto so vključili novo čezoceanško Bled, ki bo že čez mesec dni dobila sestrsko ladjo Bohinj. Ladja je namenjena prevozu razsutega tovora na mednarodnih progah, kjer se trenutno zelo dobro zasluži. Dolga je 197 metrov, ponaša pa se s skoraj 35 tisoč tonami nosilnosti. Slovenski ladjar je lani odpisal tri ladje, ki so postale nekonkurenčne na svetovnem trgu.

PRELOGE

Mnoge domačije na tem delu Pohorja so boleče občutile pomanjkanje vode, ki ga je povzročilo letošnje sušno po-

letje. Skupen izvir nad Kobljem, ki oskrbuje tristo domačij z vodo, je postal premajhen. Kmetje so zato speljali nov vodovod do treh novih izvirov. Prostovoljno delo pa bodo potrebovali tudi pri zamenjavi cevi od zbiralnika do bazenov. Za finančno pomoč pri nakupu cevi pa bodo prosili krajevno skupnost.

RAVNE NA KOROŠKEM

Za začetek letošnjih slovesnosti ob 90-letnici Prežihovega rojstva je gledališka skupina KUD Prežihov Voranc uprizorila Vorančeve Samorastnike. V okviru tega praznovanja so pripravili tudi tri-dnevno srečanje literarnih zgodovinarjev in slavistov, kjer so preučevali Prežihova literarna in politična dela.

ŠMARJEŠKE TOPLICE

Obnova tukajšnjega zdravilišča, enega najpomembnejših za zdravljenje bolezni srca in ožilja pri nas, je končana. Gostom je na voljo 120 novih hotelskih sob, zimski bazen ter sodobne naprave za terapijo in diagnozo. Zdraviliška uprava je z obiskom zadovoljna, saj so hoteli zasedeni skoraj 90-odstotno.

TOLMIN

Podjetje Metalflex je prejelo pomembno mednarodno nagrado, ki jo vsako leto podeljuje Založniški urad. Ta mednarodna ustanova spremlja tržne tokove v Evropi in izdaja vrsto strokovnih časopisov. Slovensko podjetje je odlikovanje sprejelo za prodor na tuje trge brez tujih licenc, le z lastnim znanjem. Na jugoslovanskem trgu se je podjetje uveljavilo z merilnimi elementi za gospodinjske stroje in z instrumenti za usmerjanje industrijskih procesov. Podjetje bo letos izvozilo trikrat več kot lani in zaslužiло okoli milijon dolarjev.

ZGORNJA ŠČAVNICA

Kulturno-umetniško društvo je, odkar so obnovili kulturni dom, zelo razvilo svojo dejavnost. Dramska skupina je za jesensko igralsko sezono pripravila komedijo Gugalnik in z njo gostovala po skoraj vseh odrih v lenarški občini. Vprašujejo se pa po vzrokih za pomanjkanje veselja do petja pri ženskah, saj ženski pevski zbor zaradi pomanjkanja članstva še ni razvil svoje dejavnosti tako, kot koški zbor, ki redno nastopa na raznih prireditvah.

vsiljen komunistični režim, toda za Sovjetsko zvezo sta nezanesljivi zaveznici. To je bil eden odločilnih dejavnikov, da se je Titu 1948 posrečil prelom s Stalinom. Ko bi Jugoslavija imela tako lego kot Poljska, bi šla zgodovina Jugoslavije gotovo drugo pot, Tito pa bi bil že zdavnaj pozabljen.

Le zaradi *enotne narodne sestave* Poljske je lahko svobodni sindikat Solidarnost v nekaj mesecih zajel vse poljsko ozemlje. Kaj takega bi bilo v Jugoslaviji absolutno nemogoče. Država je konglomerat (= zlepek) raznih po razvoju zgodovine, jezika, kulture in vere ločenih enot.

Za Poljake je *verska enotnost* v vsej zgodovini bila vir in temelj narodne zavednosti ter je ljudstvu v vseh časih dajala vztrajnosti in moči, da je vzdržalo. Partijski veljaki ne morejo iti mimo in prek Cerkve. Vsega tega v Jugoslaviji manjka. Ateistični režim je znal ves čas, kar je na oblasti, to versko različnost temeljito izkoriščati, in izigravati eno versko skupnost proti drugi. Zato ni mogoče misliti, da bi v Jugoslaviji verske skupnosti enotno nastopile za ljudske pravice.

Čeprav obema državam kroji usodo komunistična partija, pa je le neka globoka razlika. Poljski je bil komunizem *vsiljen od zunaj*, v Jugoslaviji pa je prišel na oblast, čeprav s puško in nasiljem, iz lastne srede. Zaradi te „samostojne poti v socializem“ so zahodne demokracije Jugoslavijo zasule z denarjem in blagom, Poljsko pa je Sovjetska zveza le izkoriščala ter porivala v revščino in pomanjkanje. Materialno zadovoljnemu prebivalstvu je zato Tito lahko odprl meje in zrahljal diktatorski pritisk. Z uvedbo delavskega samoupravljanja je svojo diktaturo demokratično pobarval. Zanimivo pa je, da je poljska Solidarnost ponudbo samoupravljanja po jugoslovanskem vzgledu odklonila kot nedemokratično.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 13. okt. 83/1.

DRUŽINA:

VERSEK ODDAJE NA RADIU IN TELEVIZIJI

Veliko je bilo že besed o tem, zakaj ni mogoče dopustiti, da bi verni ljudje imeli oddaje na radiu in televiziji; da bi torej kakšno uro na teden posvetili življenju in delu Cerkve in življenju občanov kot vernikov. Vsa dosedanja utemeljevanja so bila na majavih nogah in tudi niso mogla prepričati.

Ker se zdi, da se bo tudi na tem področju morala bolj izkazati naša demokratičnost in posluš za vse smeri človekovega življenja in dela, bi bilo morda za začetek že dobro, če bi vse, kar zadeva življenje in delo Cerkve, pa vernikov seveda, kolikor bi zanje televizija in radio odstopila le nekaj več prostora, pripravljali ljudje, ki bi bili v tej smeri dovolj izobraženi, odprti.

Zastavlja se torej vprašanje, ali ne bi bilo prav, da bi na radiu in televiziji imeli nekaj kristjanov — ki jim krščanstva ne bi bilo treba skrivati oz. ga dati na vpogled v kakšni zakoniti, majhni cerkvi, kje na samem — odprtih in ustvarjalnih, ki bi pripravljali novice o omenjeni témi (doslej gre v glavnem le za novičarsko obliko sporočanja) ter dajali pobude za širitev tega programa.

DRUŽINA, Ljubljana, 13. nov. 83/6.

MLADIKA:

LETO DNI PO POLOGU

Pred letom dni je jugoslovanski režim sprejel tudi ukrep o uvedbi depozita za državljane, ki bi hoteli potovati v tujino. To je prizadelo prebivavstvo, ki je v tem videlo zmanjšanje svoje svobode. Vse zatrjevanje, da je ukrep začasen in da nima političnega značaja, ni zaleglo, ker so vsi prepričani,

(dalje na strani 31)

Josip Jurčič

domen

domača
povest iz
srede 18.
stoletja

minilo je pet let — jurčeva anka se je poročila — bilo je jeseni — v gradu sta čula graščak sova in kmet jurec — naenkrat se zasliši z dvorišča grozovito lajanje psa — sova vzame puško, se postavi k oknu in zavpije v temo: „kdo je?“

Namesto odgovora prižvižga iz teme krogla in leti ravnomo mimo njegovega ušesa v izbo.

„Za božjo voljo!“ zdihne v strahu Jurec.

Sova se ogne od okna, kjer ga je delal odsev sveče, ki je stala v debelem železnem svečniku na mizi, vidnega nevidnim sovražnikom.

„Počakaj, hlapce pokličem,“ pravi Sova in hoče iti ven.

Ropot zunaj mu naznanja, da so velika vrata vržena iz zapahov. V tem trenutku se je čul strašen krik. Po vsem gradu so jele svetiti bakle. Po stopnicah hrumi več korakov.

Sova od znotraj duri zaklene, sam se pa usede nekam mirno in pogumno za mizo, predse na ogel postavi železni svečnik, puško pa napeto po mizi, namerjeno proti vratom. Tako je pričakoval, sicer upaden in bled, vendar neustrašen, kaj bo.

Jurec je stal bliže peči, sivi lasje so mu stali pokonci, bil je veliko bolj v strahu kot Sova. Ni mogel razumeti, kaj vse to pomeni.

Vendar nista utegnila premišljevati. Skozi luknjico pri vratih se prikaže svit bakle od zunaj, sliši se ravs več ljudi, bunkanje na vrata, zaletavanje. Ključavnica ni dolgo držala. Vrata se odpranejo.

Jurec je bil napol za vrati in precej zagledal, kaj je. Kar pa je videl Sova, bi ga lahko zapeljalo k napačni misli, da vse to ni resnica, ampak da se mu le sanja.

Skozi duri se je rinilo v sobo kakih šest mož, čudno napravljenih in oboroženih. Vsi so bili po obrazih obraščeni, nosili so dolge puške, za širokim rdečim pasom samokrese in dolge nože. Prvi, velik, zastaven mož svetlih oči in z dolgo brado, je nosil veliko leseno baklo. Njegova roka je bila brez palca.

„To so Turki,“ je rekel Jurec strahoma sam pri sebi, ko se je spomnil, kako so stari očetje opisovali podobe teh sovražnikov naše stare dežele.

„Ha!“ je kričal grozoviti vodnik divje trôpe, ki je nosil

DOSLEJŠNJA VSEBINA:

Domen je bil nezakonski sin kmečkega dekleta Mete in graščaka Sove. Kmet Jurec ga je vzel v rejo, kasneje pa za hlapca. Ko je Domen Jurca prosil za roko njegove hčere Anke, ga je Jurec odslovil, pri tem pa povedal, da je tega kriv graščak Sova.

Domen je od berača Urha zvedel, da je graščak Sova njegov, Domnov, oče. Ko je to povedal svoji materi, mu je ta razodela, da ji je Sova obetal zakon; ko je z njim zanosila, je besedo požrl in jo pustil na cedilu, dal ji je pa pismo z obljubo 3000 tolarjev za Domna, če mu ona priseže, da ne bo nikomur povedala, da je Sova Domnov oče.

Graščak Sova je pri okrajni gosposki dosegel, da so določili Domna za vojaka. Ko so prišli župan in lovci ponj, se je Domen z njimi spopadel, a ti so ga ranili in ujeli. Ponoči je nezavestnemu Domnu graščak Sova vzel tisto pismo.

Stara Meta je šla prosit za Domna graščaka Sova, a ta jo je nagnal. Zaradi betežnosti in žalosti je pred gradom padla v sneg in umrla.

Domen je biričem ušel. Imeli so ga uklenjena, tako da so mu zvezali palca na hrbtu. On si je pa s koso palec odrezal in jim ušel.

Na samem je sreča! Sova in ga hotel zadaviti. Zadnji hip sta Sova rešila grajski hlapec in močan mož iz vasi. Domna so pa poslali k vojakom.

baklo, „ha, zdaj te imam!“ in hotel je planiti z vzdignjenim nožem — a počí puška, krogla mu predere prsi. Kot bi trenil, popade Sova še težki železni svečnik s svečo

vred in ga z vso močjo vrže razbojniku v čelo. Temu pa-de bakla na tla. Sam se zvrne nanjo. Za trenutek nastane po izbi tema in krik. Pa prècej prideró še drugi in prinesó svečavo.

A Sova je bil izrabil temo. Skočil je bil skoz odprto okno na dvor in pustil Jurca samega. Ko vidijo razbojniki svojega vor' ka v krvi, starega moža na mah in brez usmiljenja pot' sjo.

Vse obširno poslopje — tako imenovani grad — je bilo razsvetljeno. Čudovito je odsevalo daleč okrog v črno noč. Po polju med gradom in vasjo je pa z velikimi koraki tekel proti vasi spehan mož, graščak Sova.

Vaščanje so bili že vsi na nogah. Luči in vpitje jih je bilo zdramilo in vrglo pokonci, vendar so le od daleč strahoma gledali in ugibali, kaj to pomeni.

Neki dedec je celó začel praviti staro pravljico, da so imeli nekdanji gospodarji grajske ponočne svatovščine, na katerih so znali s peklenskim ognjem grad tako razsvetliti, da je stal svit za devet žrdi visoko, kakor od sonca. „Ta gospod je tudi tako ves onegav, ta stenica. Bog in sveta Pomagavka nas varuj, ne dejal bi dva pota, da se ne peča s hudičevo pošastjo in morda tudi nocoj svatuje,“ sklene dedec pripoved in marsikdo se je našel, da mu je verjel.

Šele ko pride Sova spehan in ustrašen mednje in pripoveduje, da so razbojniki, in zapoveduje, da bi šli pomagat, se jamejo vaščanje gibati, kričati. Razleté se na vse plati in se zopet shajajo vsak s kakim orožjem, lesenim ali železnim. Da bi naredili svojo armado čim strašnejšo in vrage laglje odpodili, nataknejo na drogove slamnate otepe in škopnike ter jih zažgo. Tako se počasi pomikajo proti gradu, ki je bil že na več mestih v plamenju.

Bilo je v celoti nekaj grozovitega. Kmetje so imeli pogum, da še sami niso vedeli, odkod so si ga vzeli. Žene in otroci pa so pred vežami vpili in stali in zijali.

„Za pet ran Kriščevih, botra, kaj pa je?“ je vprašala mlada ženska z otrokom na rokah staro sosedo.

„I, lej jo, lej! Kaj ne veš, turški razbojniki so, vse po gradu so že poklali, Bog se jih usmili in Mamka božja!“

„Ježiš! Kaj bo, če pridejo dol?“

„Črni so kot ogel in pullijo cele jablane s korenino,“ reče tretja baba. „Naš Tonek je pravkar slišal gospoda, ko je pravil. Sam Bog daj, da bi se naši še kdaj vrnili.“

„Jemineja!“ javka mlada mati, „kako sem jaz svojemu branila zdajle hoditi zdoma. A menite, da kaj mara? Nič, nič ne.“ In mladi ženi se uderó solze.

Ko pride Sova s krdelom svojih, za boj pripravljenih kmetov blizu grada, vidi, da že nikogar ni. Le tu in tam se je s strani iz svojega skrivališča pritepel kak hlapec.

Možje so ravno stali in se posvetovali, ali bi gasili, ali bi se vrnili v vas ali bi šli za razbojniki, ko glasno zadoni iz teme pok mnogih pušk in krogle so padale nizko, visoko in na vse plati. Vendar so bili zadeti samó trije možje, drugi so jo pocedili, ko so pozabili poprejšnjega hrabrega duha, naravnost domov, zakaj ni jih bilo volja bojvati se s takimi vrugi, ki jih še videti ni.

Kmalu je vseokrog potihnilo, le ogenj je pokal, požiraje tramove in strehe in Sovovo nakopičeno bogatijo.

Težko je bilo kmete vdrgič pripraviti, da so šli nosit iz grada, kar se je dalo še vzeti. Jurca so našli napol živega.

Ko so drugi gasili in nosili, je Sova sedel na majhni vreči, na ostanku svojega bogastva, glavo podpiral v dlani in komolce tiščal na kolena. Vsa njegova družina je bila malokdaj pri njem, tudi nocoj ni bilo ne žene ne otrok. Nanje ni Sova niti mislil. A denar, denar, ki si ga je tako skrbno spravil skupaj, skoparil, še sam sebi ničesar privoščil — večji del tega denarja so mu vzeli tuji, divji, bogve kakšni ljudje.

Ne, nikakor, niso mu ga vzeli tuji, on sam si ga je bil, bi skoraj rekel. Kajti dobro je vedel, kdo je bil razbojniški vodnik, oni človek z baklo in črno brado in svetlim očesom, oni, ki ga je on ustrelil in ubil s svečnikom, oni je bil Domen, njegov sin, njegova kri. Tedaj ga je bilo konec, tega sitnega sina. Sova se bo oddahnil. O ne, Bog je ustvaril vest vsem ljudem, tudi on ni bil brez nje.

Sova je vedel, da ga je pobil do smrti, vendar v gradu ni bilo nobenega trupla razen Jurčevega, dveh hlapcev in pa starega pastirja, katerega zvestoba je bila vzrok smrti.

Krojač Špilkin Jožek je bil ravno omenjene noči dodelal nekaj hlač, in plačilo za to svoje šivanje je nesel spravit nekemu krčmarju tik ceste, ta pa mu je za odškodnino precēj dolgo časa polnil steklenico z rdečim vinom, ki je potem našlo pot po Jožkovem strmem goltancu.

Bravec mi bo rad verjel, da je potem moj dolgonogi krojač precèj križem švedral, ko je zapustil krčmo in se napotil proti domu. Vendar ni bil Špilkin Jožek nikdar tako pijan, da bi se pota in pa teme ustrašil, temveč je še rajši hodil ponoči kot podnevi.

Tako najdemo sredi noči svojega umetnika s šivanko samega na poti. Dolgočasil se ni Jožek nikoli, čeprav je bil sam, to seveda le, če je bil vinjen ali, kakor je sam dejal, „dobre volje“. Delal si je namreč sam tovarišijo, izpraševal in odgovarjal. In kadar mu je domišljije čisto zmanjkalo, je jel hreščati in peti z grdim hripavim glasom, da so se mu oglašale vse nočne ptice v okolici. Tudi zdaj je pel staro krojaško pesem:

„Po cesti krévsa stari mož,
oprta nese pleten koš.

Ga srečal je en žnedar mlad,
prec nekaj vprašal bi ga rad.

„Al v košu nesete iglé?
Al dali meni bi ené?“

„Da bi ti stolkel vrag glavó!
Ne viš, da tvojo imam ženó?“

Morda je znal pesem še naprej krožiti, a med petjem je bil zašel s steze, in ko bi mignil, se je spotaknil ob kopicico otave na travniku in zvrnil bi se bil, da se ni prestregel ob svoj vatel.

„Ne vem, če sem res pijan ali kaj mi je. Kod šavram, ti pajek na vodi!“ je govoril Špilkin Jožek in tipal, kod bi prišel zopet na stezo. Pa kolikor bolj je iskal prave poti, toliko dalje je zahajal od nje in se zaletaval s kopicico v kopicico, tako da ni nazadnje že skoraj vedel, kje je.

V sredi grajskega travnika je stala debela trnova lesnika. Posadili so jo bili dedje še v starodavnem veku s pohvalnim namenom, da bi se vnuki, ko bi mešali in sušili seno, pod njo v vročih poletnih dneh hladili. In res je poležana in pohojena trava pričala, da je dedje niso zastonj posadili.

Šele ko dotiplje Špilkin Jožek pred svojim nosom lesniko, v svoji razmišljeni pameti razbere, da štramá in hodi po Sovovem travniku.

„Čakaj, vrag vražji,“ govori nevoljen sam s seboj, „pa tudi ne grem domov, primojduha da ne grem, tukajle pod lesniko bom spal.“

Za zgglavje si prinese precej veliko pest mrve in se razpoloži po dolgemu, komolce dene pod glavo in že se mu je jelo dremati, ko se domisli, da pokore od lanske spovedi za ta dan še ni odmolil. Komaj pa odmoli drugo češčenomarijo po očenašu, zagleda, da od grada žari sij in da se proti nebu vali dim.

„Sova je ogenj zatrosil,“ reče in premišlja, ali bi šel pomagat gasiti, ali bi pomagal od daleč.

Pijanost ga je že précej minila, ker tak človek, ki je zmerom v vinu kot žaba v luži, se vselej kmalu strezni.

„Najprvo moram vedeti, kaj je, potlej šele pojdem,“ pravi Jožek, se popolnoma vzdigne in začne plezati gor po lesniki, zakaj grad je bil skrit za drevjem, da se od tal ni dalo dobro videti.

Sicer ga je na več mestih trnje opraskalo, vendar Jožek je bil take narave, da ni miroval popred, preden ni svojih suhih kosti posadil na najvišjo rogovilo vejate lesnike.

Komaj pa se je dobro usedel in jel ogledovati požar, zasliši topot, kakor da bi teklo po travniku veliko ljudi. Zdi se mu, da vidi daleč stati cel trop ljudi. Vsi pa so bili tiho kot tatje. Pridejo bliže, ukrešejo ogenj in — ojej! — takih ljudi ni Špilkin Jožek še nikdar in nikoli videl, takih kosmatinov v čudni obleki in s strašno puško. Bilo jih je kakih dvajset, enega so pa nosili, bil je po obrazu krvav in se ni zavedel.

Krojač je videl, da ga devajo ravno na tisto ležišče, ki ga je bil on postlal zase. Govorili so neznan jezik, in ker so imeli svečavo, ki jih je obevala le na pol, so se morda zdeli Jožku tem bolj strašni.

V svoji rogovili je čepel tiho, še dihati ni upal, „zakaj ti pasjeglavci me ustrelé kakor srako z vej, če me satan izvoha“, je dejal.

Svojega strahu je bil rešen, ko so se razbojniki zedinili in pogovorili, v kateri kraj morajo bežati, in ko so jo res naglo pobrali proti južni strani.

V gradu se je bil medtem ogenj popolnoma razgorel. Visoko je švigal plamen, čarobno in grozno seval v temno noč. Špilkin Jožek je kobacal od veje do veje dol z lesnike. Večkrat pa je postal in poslušal, ali so oni ljudje ali oni hudiči ali kar so bili, res odšli. Le to je uganil, da so morali zažgati grad oni.

Že je bil na zadnji veji, ko zasliši od zdolaj gor tiho ječanje. Ni videl, od kod je prišlo, in v prvem strahu jo kakor veriverica na skok pomakne za dva suha štrclja ob deblu više.

Potem zopet vleče dolgo na ušesa, a slišati je bilo ravs od grada in iz vasi, vse drugo je bilo tiho.

Že je jel misliti, da se je motil, ko nekdo vdrugeič globoko zastoka. Zdaj je Jožek dobro slišal, da je nekdo pod njim, pod lesniko.

„O Jezus, pomagaj!“ je zopet nekdo ječal.

„Aha, ta ima Boga na zobeh, iz naše rodovine je, le dol stopi, Jožek!“ govori krojač in kmalu so molele njegove dolge suhe noge izmed vej dol ob deblu.

Zdolaj je ležal človek. Pustili so ga bili razbojniki. Moral je biti hudo ranjen, Špilkinemu Jožku ni odgovarjal, pa naj ga je še tako klical in vpraševal. Niti ganil se ni.

„Kaj ko bi ukresal ogenj?“ pravi krojač in se spravi na delo. Po dolgem trudu je gorela suha brst, ki jo je nalomil ob lesniki, in obsevala tujega moža.

Ležal je vznak, na eni strani mu je ležala puška, tolika kakor on, na drugi je stala steklenica — kakor se je Jožek pozneje izdal, napolnjena z žganjem. Po licu je bil krvav, tudi rane se je držala kri, že sesedena, tako da so se bili brki čisto sprijeli.

„Nekdo ga je mahnil prek čela,“ je dejal Jožek. Na prsih je morala biti druga rana, kajti obleka je bila zelo okrvavljena. Ranjenec je menda hotel braniti krvi iztok, ker je z roko tiščal na mestu, kjer je bilo središče krvavega madeža. Zdaj šele Špilkin Jožek zagleda, da na tej roki manjka palec.

„To je Jurčev Domen!“ naenkrat klikne in poklekne. „Hejo! Domen, kaj ne slišiš, hi? . . . Le-tá ne bo več zdrav. He, Domen, poglej me no, v obraz me poglej! Kaj ne poznaš več starega prijatelja, he, buzaron?“

Vendar krojač ne dobi drugega odgovora, kakor da Domen težko zasope. Gotovo ga ni niti poznal niti zanj vedel.

„Šele zdaj se mi oči odpirajo,“ začne Jožek zopet svoj samogovor. „Tak je bilo vendarle res, kar so pravili — že leto in dan je tega — da je menda pobegnil od vojakov na turški meji in da ga ni. Šment! Pa je nocoj to noč pripeljal pajdaše, da bi obiskali očeta. Aha, zato so imeli oni tolike malhe. Sova je imel denar. Kaj bi dejal? To je pa nápak zate, ti revež ti, da si sam pobral hudo, pajdašem si pa pustil dobro.“

Po tej žalostinki ga jame zopet klicati, cukati, mu popravljati zgglavje in mu brisati krvavi obraz.

Ranjenec je jel govoriti, toda vse je bilo zmedeno in raztrgano. Zdaj je preklinjal in grozil, imenoval svojega očeta, zdaj zopet molil in prosil Boga usmiljenja.

„Ne kolni mi, ne!“ je vpil krojač, „drugače mi iz rok uideš gorak v pekel, česar te Bog varuj!“

Prišel je trenutek, da se je Domnu nekaj razjasnilo, smrt je morala biti blizu.

„Kje sem?“ s težavo vpraša krojača.

„V domačih krajih si, Domen, na grajskem travniku, pod lesniko.“

Oba molčita.

Čepé gleda Jožek nekaj časa v obledelo lice. Potiplje roko. Bila je mrzla.

„Slišiš, Domen!“ kriči zopet krojač, „nič ne maraj, da boš umrl. Kaj, ko bi molil, molil, pravim!“

Domen je res jel gibati z ustnicami in — umirati.

Ko se je v jutru daniło, je Špilkin Jožek povedal po vasi, da je Domen umrl v njegovih rokah na očetovi zemlji.

Da ga je lastni oče ubil, to je vedel samo gospod Sova.

A tudi Sova ni nosil te skrivnosti po svetu dolgo. Po Jurčevi smrti, ki one noči ni prebolel, je ostal brez prijatelja. Vest ga je grizla in zgrizla, kajti nekega jutra so ga našli mrtvega. Še v smrti strašen, je imel, ko so ga dobili v postelji, glavo na tleh, noge pa je imel zavite in zapletene v ruhe in odeje. Dejali so, da ga je udarilo božje . . .

„Kaj menite, da so bili tisti razbojniki res Turki?“ vprašam starega Oralka, ko je končal pripoved.

„Kajpada so bili. Če ne verjameš, pa pojdi gor v grad! Tam še zdaj hranijo tisto puško, ki jo je bil prinesel Domen, in videl boš, da je turška. In v Vedlačevem hlevu je še zdaj deska, prinesena iz gradu, v kateri tiči od tistega časa turška krogla.“

konec

fran levstik

martin krpan z vrha

Močilar mi je časi kaj razkladal od nekdanjih časov, kako so ljudje živeli in kako so imeli to in to reč med sabo. Enkrat v nedeljo popoldne mi je v lipovi senci na klopi pravil naslednjo povest:

VNotranjem stoji vas, Vrh po imenu. V tej vasi je živel v starih časih Krpan, močan in silen človek. Bil je neki tolik, da ga ni kmalu takega. Dela mu ni bilo mar; ampak nosil je od morja na svoji kobilici angleško sol, kar je bilo pa že tistikrat ostro prepovedano. Pazili so ga mejači, da bi ga kje nehotoma zalezli; poštenega boja ž njim so se bali ravno tako kakor pozneje Štampiharja. Krpan se je pa vedno umikal in gledal, da mu niso mogli do živega.

Bilo je pozimi in sneg je ležal krog in krog. Držala je samo ozka gaz, ljudem dovoljna, od vasi do vasi, ker takrat še ni bilo tako cest kakor dandanes. V naših časih je to vse drugače, seveda; saj imamo, hvala Bogu, cesto do vsakega zelnika.

Nesel je Krpan po ozki gazi na svoji kobilici nekoliko stotov soli; kar mu naproti prižvenketa lep voz; na vozu je pa sedel cesar Janez, ki se je ravno peljal v Trst.

Krpan je bil kmečki človek, zato ga tudi ni poznal; pa saj ni bilo časa dolgo ozirati se; še odkriti se ni utegnil,

Martin Krpan je lik samozavestnega silaka, ki mu ni do zunanjih uspehov, ampak se zadovolji s ponosom in zavestjo svoje pravičnosti.

Levstik je v pripovedi o Krpanu spojil različne prvine v enkratno celoto, ki je resnična umetnina, pravi biser v slovenskem pripovedništvu.

Osrednja misel zgodbe je nasprotje med preprostim, krepkim, zdravim ljudskim življenjem, poosebljenim v Krpanu, in smešnimi platmi plemiškega in sploh mestnega sveta in civilizacije.

Slog pripovedke je vedro šegav, odrezav in sočen.

Osrednji motiv Krpanovega boja z Brdavsom je posnet po ljudski romanci o Pegamu in Lambergarju, samo da je postavljen iz viteškega okolja v kmečko.

temveč prime brž kobilico in tovor ž njo pa jo prenese v stran, da bi je voz ne podrl. Menite, da je Krpana to kaj mudilo, ka-li? Bilo mu je, kakor komu drugemu stol prestaviti.

Cesar, to videvši, veli kočijažu, da naj konje ustavi.

Ko se to zgodi, vpraša silnega moža: „Kdo pa si ti?“

Ta mu dá odgovor: „Krpan mi pravijo; doma sem pa z Vrha od Svete Trojice, dve uri hodá od tukaj.“

„I kaj pa nosiš v tovoru?“ cesar dalje vpraša.

Krpan se naglo izmislil in reče: „I kaj? Kresilno gobo pa nekaj brusov sem naložil, gospod!“

Na to se cesar začudi in pravi: „Ako so brusi, pokáj so pa v vrečah?“

Krpan se ne umišlja dolgo, ampak urno odgovori, kakor vsak človek, ki ve, kaj pravi: „Bojim se, da bi od mraza ne razpokali; zato sem jih v slamo zavil in v vrečo potisnil.“

Cesar, ki mu je bil menda silni možak všeč, dalje pravi: „Anti veš, kako se taki reči streže. Kaj pa, da si konjiča tako lahko prestavil? Res nima dosti mesa, pa ima vsaj kosti.“

Krpan se malo zareži in pravi: „Vem, da imajo vaši konji več mesa; pa vendar ne dam svoje kobilice za vse štiri, ki so tukaj napreženi. Kar se pa tiče prestavljanja, gospod, upam si nesti dve taki kobili dve uri hodá in tudi še dalj, če je treba.“

Cesar si misli: To velja, da bi se zapomnilo — in veli pognati.

Minilo je potem leto in nekateri dan. Krpan je pa zmerom tvoril po hribih in dolinah. Kar se pripeti, da pride na Dunaj strašen velikan, Brdavs po imenu. Ta je vabil, kakor nekdanji Pegam, vse junake našega cesarstva v boj. Ali cesar pa tudi ni imel tako boječih ljudi, da bi dejal: nihče si ni upal nadenj; toda kdor se je skušal ž njim, gotovo je bil zmagan. Velikan pa ni bil mož usmiljivega srca; ampak vsakega je umoril, kogar je obvladal.

To je cesarju začelo iti po glavi: „Lejte si no! Kaj bo, kaj bo, če se Brdavs ne ukroti? Usmrtil mi je že vso največjo gospódo! Presneta reč vendar, da mu nihče ne more biti kos!“

Tako je cesar toževal, kočijaž ga je pa slišal. Pristopi tedaj z veliko ponižnostjo, kakor gre pred tolikim gospodom, in pravi: „Cesaróst, ali več ne morete pámetovati, kaj se je godilo predlansko zimo blizu Trsta?“

Cesar vpraša nekoliko nevoljen: „Kaj neki?“

Kočijaž odgovori: „Tisti Krpan, ki je tvoril s kresilno gobo in brusi, ne veste, kako je kobilico v sneg prestavil, kakor bi nesel skledo na mizo? Če ne bo Krpan Brdavs premogel, drugi tudi ne; tako vam povem.“

„Saj res,“ pravi cesar, „précej se mora ponj poslati.“

Poslali so veliko, lepo kočijo po Krpana.

Ta je bil ravno tačas natoovoril nekoliko soli pred svojo kočó: mejači so bili pa vse čisto ovédeli, da se zopet napravlja po kupčiji. Pridejo

tedaj nadenj ter se ga lotijo; bilo jih je petnajst. Ali on se jih ni ustrašil, pisano je pogledal in prijel prvega in druge ž njim omlatil, da so vsi podplate pokazali.

Ravno se je to vršilo, kar se v četrter pripelje nova, lepa kočija. Iz nje stopi cesarski sel, ki je vse videl, kar se je godilo, in naglo reče: „Zdaj pa že vem, da sem prav pogodil. Ti si Krpan z Vrha od Svete Trojice, kaj-ne?“

„Krpan sem,“ pravi ta; „z Vrha tudi, od Svete Trojice tudi. Ali kaj pa bi radi? Če mislite zavoljo soli kaj, svétujem, da mirujte; petnajst jih je bilo, pa se jih nisem bal, hvala Bogu, samo enega se tudi ne bom.“

Sel pa, ki gotovo ni vedel, zakaj se méni od soli, reče na to: „Le urno zapri kobilo v konják pa se hitro prázne obleci, pojdeva na Dunaj do cesarja.“

Krpan ga nevrno pogleda in odgovori: „Kdor če iti na Dunaj, mora pustiti trebuh zunaj, to sem slišal od starih ljudi, jaz ga pa menim s sabo nositi, koder bom tvoril in dokler bom tvoril.“

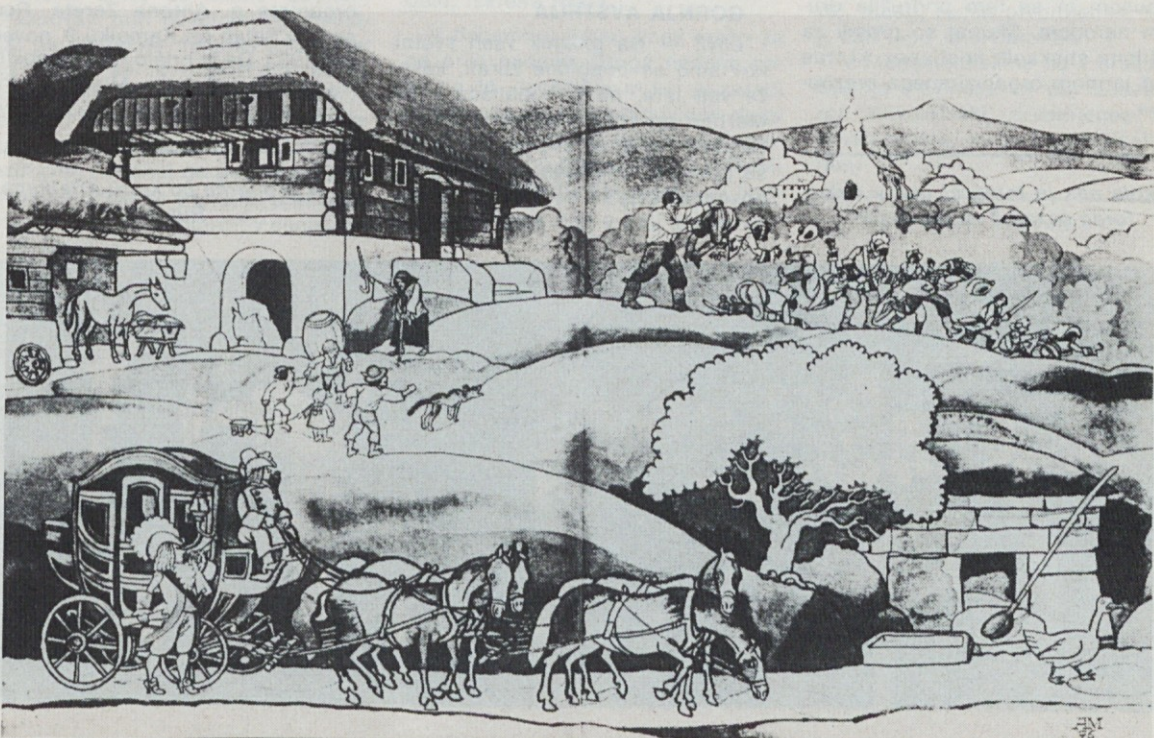
Služabnik mu pravi: „Nikar ti ne misli, da šale uganjam.“

„Saj bi tudi ne bilo zdravo,“ reče Krpan.

Na to zopet govori sel: „Kar sm ti povedal, vse je res. Ali več ne veš, kako si bil umaknil predlansko zimo kobilico kočiji s pota? Oni gospod na vozu je bil cesar, pa nihče drug, veš.“

Krpan se začudi in pravi: „Cesar? — Menda vendar ne?“

bo še

kje, domovina, si?
še pod triglavom, okrog karavank?
tu? preko mórja? in ni ti mejã?

(župančič)

iz našega zdomstva

anglija

Tradicionalna procesija s križi je bila letos v Aylesfordu na drugo nedeljo v oktobru. Leta nazaj se je tega romanja udeleževal znani p. Werenfried, širši javnosti bolj poznan pod imenom Speckpater. On je glavni pobudnik gibanja za pomoč Cerkvi onstran železne zavese. V zadnjih desetletjih opravlja to gibanje izredno delo krščanske solidarnosti, predvsem v obliki materialne pomoči. Molitev je vedno ključ božjega blagoslova, saj to resnico Bog sporoča: prosite in se vam bo dalo. Lepa skupina Slovencev se je popeljala v Aylesford z avtobusom in se tam pridružila drugim narodom. Skupaj so prosili za milijone stiskanih kristjanov, ki trpe pod jarmom organiziranega brezboštva.

Takole nas je fotograf ujel v Aylesfordu čakajoč na procesijo.

Pri *misijonskem srečanju* v Bedfordu je naš Miha pred mašo pomežniknil: cerkev je kar polna. Verjetno je bilo temu krivo tudi izredno lepo vreme. Prihodnjič bomo konkretnije objavili žetev misijonskih prispevkov, tombole in srečelova. Hvala Bogu za to zvesto in vedno mlado zavzetost naših ljudi.

Z Rochdalčani pa smo maševali na samo misijonsko nedeljo. Pri litanijah smo pojoč prosili Mater božjo blagoslova za vso našo drago slovensko srenjo.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Na praznik vseh svetnikov smo se popoldne zbrali, kakor že vsa leta, na pokopališču v St. Martinu pri križu, kjer so vojaški in begunski grobovi in pomolili za naše pokojne. Udeležba je bila še kar povoljna, čeprav se število obiskovavcev iz leta v leto niža. Nekaj lju-

di je pač odšlo za stalno domov, spet drugi so se oddaljili od naše skupnosti. Tujina jih požira versko in narodnostno.

V nedeljo, 30. oktobra, je bil *krščen* v farni cerkvi v Wolfenu prvorojenec Horsta in Sonje Rieger, roj. Häuschen, hčerke g. Antona, doma iz Kostanjevice na Dolenjskem in ge. Fani, roj. v Zagorju ob Savi. Krščen je bil na ime Kristijan.

V našem cerkvenem slovenskem centru je kar živahno. Nedeljo za nedeljo se tam zbiramo na pogovor. Pa tudi za okrepčilo je poskrbljeno. Kadar ni ge. Duhaničeve med nami, poskrbijo druge žene, da nismo lačni in žejni. Posebej se moramo zahvaliti ge. Silvi Joun in ge. Toni Leeb, ki je tudi kot gospodična Zorè bila vedno pripravljena pomagati.

Posebej živahno je bilo v nedeljo, 13. novembra, ko smo se zbrali kar iz treh razlogov. Obhajali smo god sv. Martina, ki iz mošta napravi vino. Med seboj smo imeli tudi godovnjaka g. Martina Dominka iz Odranc. Spomnili smo se tudi ge. Silve Joun, ki je imela 2. novembra rojstni dan. Glavni vzrok našega veselja je pa bila 50-letnica našega organista g. Antona Zoreta. Rodil se je v Selah pri Kamniku 9. novembra 1933. Da je prišlo do ustanovitve slovenske katoliške Misije v Linzu ima poleg cerkvenih oblasti največ

V Wolfenu po krstu Kristijana Riegerja.

Toni Zore in Albert Leeb pri poročni večerji.

zaslug pač naš jubilent. Pri praznovanju smo imeli dva muzikanta, ki sta nategovala harmoniki, da je bilo veselje: g. Ludvik Sadl in g. Herbert sta se res potrudila, da smo bili lahko veseli. Peli smo, da je župnik parkrat šel na cesto poslušat, če ne motimo sosedov. Organistu in obema slavljencema se je župnik zahvalil za vse sodelovanje.

Mislili smo, da bomo obenem praznovali tudi 80-letnico g. Hrastlja, pa na žalost njegovo zdravstveno stanje še ni dopuščalo, da bi prišel med nas. Po uspeli operaciji je dobil vnetje živcev v roki. Iz vsega srca mu želimo, da bi čim prej ozdravel. Posebej ga pogrešajo pevci na koru, ker so trenutno brez basista; pa tudi „kvartopirci“ v centru ga pogrešajo.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Na tretjo nedeljo v oktobru je bilo v Freilassingu žegnanje in to je zadržalo naše tamkajšnje rojake doma. Le Orehkova dva sta prišla v Salzburg k maši. Prišlo pa je spet nekaj rokajov iz Salzburga in Käferjeva družina iz Halleina. Tako ni bila cerkev prazna. Bogoslovci, s katerimi smo malo računali, pa so bili po raznih farah. Zato je načrtovano srečanje v semenišču moralo odpasti. Upajmo, da nam bo v novembru to uspelo.

TENNECK — Zaradi *martinovanja* je bila v novembru slovenska

Mešani zbor Slomšek na Slovenskem dnevu.

maša predstavljena iz nedelje na boto. Tenneški rojaki so namreč povabili salzburške in freilassingške Slovence, da bi se skupaj poveselili. Iz Freilassinga smo dobili godca g. Adolfa Namestnika, ki se je potrudil, da je dal zabavi življenje. Najprej so se ljudje seveda morali telesno podpreti, da so se lahko potem zavrteli. Gospod in gospa Švab sta imela veliko dela, da sta vsem postregla. Vladalo je prijetno vzdušje in vsem, ki so pomagali pri delu, iskrena hvala.

V decembru bomo imeli mašo že na prvo nedeljo. Druga nedelja pade na 11. december in ker je zaradi Marijinega praznika predviden dolgi delopust, ko gredo ljudje na domove, smo se po posvetovanju odločili za prvo nedeljo. Vsi rojaki so lepo povabljeni.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Veselje v naših mladih družinah: V Liègu se je mlademu g. Janezu Golobu in njegovi ženi ge. Ginette, roj. Maag, rodila prvorojenka, ki so ji dali lepo ime Caroline.

V Maasmechelenu se v družini g. Stanija Revinška in ge. Elisabeth, roj. Kovalofszki, prvorojenec Toni veseli bratca, ki ga bodo klicali Johan.

„Vesela mladina“

Joseph Delfar in Monique Juchtmans, na dan cerkvene poroke.

K sreči obeh naših dobrih družin iskreno čestitamo in voščimo obilje božjega blagoslova pri vzgoji.

Družinska praznovanja: G. Jože Kelhar in ga. Ivanka, roj. Kolman, sta v Zwartbergu v krogu ožjih prijateljev slavila srebrno poroko. V Houthalenu pa sta g. Žgavc Alojzij in ga. Marija, roj. Briers, slavila isti praznik.

Obema našima paroma k jubileju iskreno čestitamo, voščimo zdravja in sreče v prihodnosti, se zahvaljujemo za sodelovanje in pomoč v preteklosti ter se priporočamo za naprej.

Naši bolniki: v Lanakenu so v zdravniški oskrbi naslednji rojaki: g. Alojz Korelc st., g. Alojz Javornik, g. Jože Novak in ga. Ana Avsec. G.

„Vesela mladina“ pri božičnem družinskem večeru.

Alfonz Ajdišek se zdravi v Hasseltu.

Vsem omenjenim pošiljamo posebne pozdrave z dobrimi željami za zdravje.

Naši rajni: v Antwerpnu je mirno v Gospodu zaspal g. Mihael Zevnik, vdovec po rajni ge. Mariji, roj. Mlakar. Dočakal je visoko starost, čez 90 let. Dolga leta je živel v Korselu. V Antwerpen se je s svojo ženo preselil, da bi bil bliže svoji hčerki. Naj počiva v miru!

V Čezsoči je umrla ga. Terezija Vulč. Tudi ta je dočakala skoraj 90 let. Vdova je postala še zelo mlada, ker se je njen mož ponesrečil v rudniku pod Predilom. Močna in skrbna žena je lepo vzgojila številno družino. V Belgijo je dolga leta po več mesecev prihajala k hčerki ge. Cvetki. Naj dragi Bog poplača skrbno mater.

Slovenski dan v Belgiji: Objavljamo nekaj slik s XXIII. Slovenskega dneva v Belgiji. Zahvaljujemo se vsem gostom in sodelavcem ter se priporočamo že za prihodnje leto. Geslo letošnjega Slovenskega dneva: „Zvesti Bogu, narodu in prijatelji med seboj“ — naj preide v naše življenje!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Na soboto, 15. oktobra t. l., smo imeli kar *dve poroki* isti dan: V La Bouverie je g. Michel Stemberger popeljal pred oltar svojo izvoljenko gdč. Marthe Caufrez. V Bruxellesu pa se je cerkveno poročil g. Joseph Delfar z gdč. Monique Juchtmans.

Obema novonastalima družinama tudi naše čestitke na skupni življenjski poti.

V soboto, 5. novembra, je *umrla* ga. Ivanka Žele roj. Felc iz Quaregnona, v 55. letu starosti. Dalj časa se je zdravila v bolnici in doma, pa žal ni bilo več pomoči. Kaj več o pok. ge. Ivanki drugič. Njenemu možu g. Lojzetu, otrokom in ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje.

Vsem rojakom in rojakinjam v zahodni Belgiji in drugod po svetu, želi vesele božične praznike in srečno novo leto Gospodovo 1984 Vaš izseljenski duhovnik

Kazimir Gaberc

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, Impasse Hoche, poleg Slovenskega doma.

Bogoslужbe o božiču in novem letu: na sveti večer, 24. 12., bo polnočnica ob desetih zvečer, na božič in novo leto maša ob petih popoldne. Priložnost za zakrament sprave: vsakokrat eno uro pred mašo.

Sebastijan, Jože, Katarina in Ga-

Slovenci iz Pariza pred katedralo v Reimsu

brijel Janez z veseljem sporočajo, da je njihov bratec Robert *po krstu* postal božji otrok. Njihovo veselje je tudi naše veselje.

Izlet v Epernay in Reims. — 50 nas je bilo, ko smo jo v nedeljo, 16. oktobra, z avtobusom mahnili najprej v Epernay, kjer so nas že čakali tamošnji rojaki z Omejščevima na čelu, ki sta pripravila vse za naš obisk. Najprej smo pri maši molili, da bi tudi mi znali v življenju ohraniti vežo in zaupno moliti, nato pa smo si ogledali šampanjsko klet, kjer smo ugotovili, da šampanjca še ne bo zmanjkalo. Po prijetnem kosilu smo si ogledali v Reimsu katedralo in baziliko sv. Remija. Na poti tja in nazaj je v avtobusu, ki ga je mojstrsko vozil Venci, vladalo prijetno razpoloženje, ki ga je pod vodstvom gospé Minke in g. Marjana ustvarjala naša pesem. Naročili smo tudi lepo vreme in želja se je na splošno zadovoljstvo uresničila, kaplje, ki so na povratku padale, so nas samo spomnile, da bi lahko tudi drugače bilo. Ob povratku smo se vsi veseli razšli z željo, da se zopet kmalu dobimo ob tako lepem doživetju.

Slovenska oddaja pariškega radia Notre-Dame. — 8. decembra bo poteklo že leto dni, odkar smo se prvič srečali na valovih pariškega radia. V oktobru je bilo zaradi celotne preureditve oddaj nekaj neljube zmede, ker so bile oddaje na novem valu in opoldne. Od 3. novembra dalje imamo redno oddajo vsak četrtek zvečer od osmih do 8.25 in sicer na valu 100,2 (modulation de fréquence). Ves trud tistih, ki oddaje pripravljajo, bo poplačan, če nas bodo še bolj povezale med sabo in utrdile našo zvestobo Cerkvii in našo ljubezen do materinega jezika in domače zemlje.

Prilagamo položnice, da boste lahko plačali naročnino. Ne pozabite, da je naročnina edini dohodek, da lahko plačamo stroške v tiskarni. Že vnaprej hvala za razumevanje!

MELUN

Skupno mašo bomo imeli: v decembru v nedeljo, 4. 12. in v januar-

ju v nedeljo, 8. 1., ob devetih zjutraj v poljski cerkvi v Dammarie.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Tudi letos je župan povabil starejše osebe na prav dobro in obilno kosilo. Vsako leto z veseljem pozdravimo nove goste, toda oko nam zaman išče nekatere znance prejšnjih let. Pobrala nam jih je smrt ali pa bolezen onemogočila udeležbo.

Po izvrstnem kosilu je bila zabava. Veseli muzikantje pod vodstvom g. Passuella so poskrbeli, da smo se tudi stari nekoliko zavrteli in razgibali naše okorele kosti. Omenil sem dirigenta g. Passuella. Vemo, da je že od mladosti hrom; noge ga nočejo ubogati. Kljub temu z valčki in polkami razveseljuje nesebično in požrtvovalno stare in mlade.

Naša delavna občinska odbornica Karolina Gričar, poročena Trojanovski, je želela, da bi v dvorani zadonela tudi slovenska pesem. Pripeljala je enkrat k pevski vaji nekaj slovenskih mamic in starih mamic. Vsled njene avtomobilske nesreče ni bilo več vaj. Vendar so naše odlične cerkvene pevke stopile na oder ter zapele nekaj narodnih: „Sinko jemlje slovo od mamic“ in druge.

Zahvalo in priznanje zasluži posebno gospa Anica Jurca. Dobro vemo, kako jo mučijo resne bolezni. S svojo močno in neuklonljivo voljo je v življenju premagala že marsikatero težavo in žela lepe uspehe, med njimi to, da ima sina duhovnika. „Lepo, da si prišla, Anica.“ — „Sem prišla, a jutri bom pa zato ležala.“ — S svojim prijetnim sopranom je pripomogla pevkam, da so ubrano zapele.

Drugo nedeljo v oktobru je bila na Marini slovenska maša. Doživeli smo presenečenje. Moje štiri muzikantke so prišle in spremljale s svojimi instrumenti na pihala cerkveno petje. Oče ene muzikantke je bil tako navdušen, da je rekel: „Orgle ti bom kupil, da boš lahko igrala v cerkvi. Res je dobila hči krasne velike orgle.“

Mašo je bral g. Dejak za pokojno cerkveno pevko go. Kozlevčar. Mož pokojne je bil pri maši in solznih oči poslušal pevke, med katerimi ni bilo več njegove žene.

Dne 23. oktobra je šel naš duhovnik maševat v skoraj 200 km oddaljen Epernay. Tam je nekatere, ki ne umejo naše govorice, pozdravil v francoščini, potem pa lepo govoril o Mariji, ker je mesec oktober posvečen Materi božji.

O Mariji nikdar dovolj ne govori in je žalostno, da se danes nekateri nagibljejo k mišljenju protestantov in bi radi vrgli našo dobro nebeško Mater v smeti. — „Pamet, pamet,“ je večkrat rekel moj oče, „pamet je boljša kakor žamet“.

Na dan Vseh svetih smo seveda šli na pokopališče. Dosti ljudi je bilo tam, upam, da so se vsaj nekateri tudi s kratko molitvico spomnili svojih dragih. Na nekem grobu smo brali to-le:

„Življenje je knjiga. Vsak dan je en list. Kdaj bomo obrnili zadnji list, ne vemo. Morda ga že držimo, da bi ga obrnili.“

J. J.

PAS-DE-CALAIS in NORD

Zadnji mesec v letu je mesec družinskih praznikov. Naj bi se ob njih povezali tudi z Odrešenikom, zlasti v tem izrednem svetem letu. Duhovne obnove naj nas pripravijo na lepo praznovanje božične skrivnosti.

Sv. maše bodo 11. decembra v Vendin-le-vieil, fosse 8 ob 17. uri; 17. decembra v Carnière ob 19. uri; 18. decembra v Croisilles ob 16. uri; 31. decembra pa v St. Paul.

V boljšo domovino se je preselil g. Viljem Vahtar v nedeljo, 9. oktobra. Kot sedemletni je ob nesreči zgubil nogo. Z velikim optimizmom si je kot čevljar služil kruh. Potrpežljivo je prenašal boleznii in težave, ki mu niso primanjkovala vsa leta svojega 53 let dolgega življenja. K pogrebni maši v poljski kapeli v Houdain se je 11. oktobra zbralo veliko prijateljev in rojakov. Pokopan je bil v družinsko grobnico na Fosse 3, Bruay-en-Artois. Preostalim bratom in njih družinam naše iskreno sožalje! Naj se v Gospodu odpočije od svojega truda!

FREYMING-MERLEBACH

Delo notranje predelave našega doma dobro napreduje in zahvala za to gre našim vrlim in požrtvoval-

2. julija 1983 se je poročil sin predsednika društva slovenske katoliške misije, g. Milan Colija, z gospodično Marlise Wrotyнки na Hochwaldu. Kot častni stražar je bil prisoten na letališču v Lurdu v času papeževega obiska v Franciji. Trenutno Milan nadaljuje svoje študije in opravlja svoj poklic v Parizu v sklopu varnostnih ukrepov pred tujimi ambasadami. Obe- ma želimo, da bi se njuna skupna pot kar najbolje uresničila v prijateljstvu in odprtosti do drugih. Naj ju Bog blagoslavlja in jima bo vir notranje sreče in zunanje radosti.

vec, roj. Berlec, stara 84 let, umrla 18. 10. in pokopana v Hochwaldu; Georg Lemal, mož Slovenke Jurčke Lemal, kamnosek, star 54 let, umrl 15. 10. in pokopan v Carlingu; Franc Čebular, star 73 let, umrl 23. 10. in pokopan v Freyningu; Karel Kristofič, umrl 28. 10. v Kreuzwaldu; Evgen Hafner, umrl 1. 11. in pokopan v Hambachu; Nikolaj Eglhoff, star 83 let, umrl 31. 10. in pokopan v Saint Avold-Etzing.

Vsi trije vaši slovenski duhovniki vam želimo blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.

NICA

Čim bolj odmikajo leta, tembolj opažamo pri naših vrljih Slovencih, ki so se naselili v teh prelepih sončnih krajih, da se vse bolj nekateri zapirajo vase in jih ni več videti, kot da jih je zemlja požrla. Ko jih vprašam, zakaj ne pridejo blizu, prej pa so radi prišli in jih ni motila nobena razdalja, boš slišal odgovor: Ah, kaj bomo šli, smo že stari! Pa so še mladeniči pri štiridesetih letih. Kakor jazbeci so se zarili v svoje luknje in ni jazbecarja, ki bi jih mogel nagnati iz njihove luknje. Kar pridite na sonce, saj ni lepšega, kot to, da se bratje najdejo skupaj.

Na praznik Vseh svetih smo se zbrali v novi župnijski cerkvi na Ariane, kjer smo se spomnili vseh naših pokojnih s skupno sv. mašo in opravičilo za vse rajne. Cerkev je blizu novega mestnega pokopališča in je bila pred kratkim posvečena. Zgradila jo je občina, ker je stara cerkev obsojena na rušenje skupaj z okolnimi starimi hišami. Morda že drugo leto bo tam urejen zeleni pas, cestišče, parkirišča za novo naselje, ki je tam naokrog zgrajeno. Notranjost cerkve je lepo urejena po novih koncilskih smernicah; spovednice so ob strani kot govorilnice, oltar pa je obrnjen proti ljudstvu, da lahko vsi sledijo sv. maši. Nas Slovencev ni toliko, da bi mogli napolniti cerkev, zato smo imeli opravilo v stranski kapeli. Po opravičilu smo bili povabljeni k Peršinovim, kjer nas je gospa Gena lepo pogostila, ker njen Tone slavi ta dan svoj rojstni dan. Lepo se jim zahvaljujemo.

nim delavcem. Božično polnočnico bomo že imeli tu, čeprav kapela morda ne bo še v vsem popolna. Polnočnica bo ob desetih zvečer. Od devetih naprej bo priložnost za sv. spoved.

Vabljeni ste na silvestrovanje v Stiring, ki bo v isti dvorani, kot je

Pokojna gospa Marija Moltara, roj. Pertnjak, rojena 25. septembra 1895. Bog jo je poklical k sebi 22. avgusta 1983. Slovenski pogreb na Hochwaldu je opravil g. Jože Kamin, v slovo pri sv. maši pa ji je zapel slovenski pevski zbor Slomšek. Nam vsem bo ostala kot vzor globeke vere.

bila 4. septembra tombola. Začetek bo ob osmih zvečer. Prijavite se čim prej, da si zagotovite rezervacijo. Vstopnina bo 45 frankov. Če se komu to zdi veliko, naj pomisli, kako počasi napreduje odplačevanje našega doma. Vpisovanje je mogoče v Stiringu pri g. Bernardu Reharju, tel. 7 87 48 54, v Merlebachu pa v našem domu ali pri g. Ivanu Kastelcu, 4, Rue Briand, tel. 7 81 15 51. Glasbeni del bo prevzel ansambel Royal Story.

Vsem bralcem Naše luči v Franciji in po drugih deželah polagamo na srce, da se naš dom nahaja v nemajhnih finančnih težavah. Koli-ko vas je po vsej zahodni Evropi skupaj! Pokažite nekoliko solidarnosti z nami, saj iz svojega področja lahko spoznate, kako potreben in važen je tak dom. Če bi vsak kaj prispeval, kakšna olajšava bi bila to za nas! Če ne more veliko, pa malo; vse pomaga. Torej blagohotni darovalci lahko nakažejo svoj prispevek na naslov: Mission catholique slovene, 14, Rue du 5 Décembre, F-Freyning-Merlebach.

Umrlí zadnjega meseca: Karel Končina, star komaj 51 let, umrl 1. 10. in pokopan v Saint Avoldu; Ivana Polak, stara 63 let, umrla 1. 10. in pokopana v Hochwaldu; Frančiška Gelfi, stara 81 let, umrla 14. 10. in pokopana v Hôpitalu; Srečka Pi-

Zelo pozno smo zvedeli, da je bila gospa Vida Novak iz Puget sur Argens hudo bolna. Po kočljivih operacijah je imela delno paralizo, da ni mogla niti govoriti. Hvala Bogu, nje-no zdravje se zboljšuje, že lahko govori in upajmo, da bodo kmalu izginili vsi znaki delne paralize. Tudi g. Silvo Stucin iz Nice je bolan; zdravniki so mu prepovedali vsako hojo in po mesec dni preiskav še niso ugotovili, kaj ima pravzaprav v kolenih. Spomnimo se vseh potrebnih v molitvi, bolnike pa radi od časa do časa obiščimo.

Začenjamo novo cerkveno leto, *adventni čas* in pripravo na božič. Adventni čas nas vabi, da se čimbolj približamo Bogu. Vzemimo si v adventu malo več časa zase, da se bolj spoznamo ter premerimo svoje hrepenenje in prizadevanje, njihovo smiselnost ali jalovost. Nikar ne živimo kakor da nismo odrešeni in kakor da ni poti v svobodo božjih otrok, k Bogu.

Na praznik Jezusovega rojstva se pripravljamo: 1. S spokornostjo uredimo svoje račune z Bogom v dobri adventni spovedi. „Če bi Kristus bil tudi tisočkrat rojen, a če ni v tebi, je vse izgubljeno!“ 2. Z dobrimi deli; več molimo v družini in si več ljubezni izkazujemo. Znajmo potrpeti in radi pomagajmo. 3. Z zatajevanjem samega sebe, svojih čutov in grešnih nagnjenj — tudi grla. Potem se ne bo zgodilo, da nas vsaka malenkost vrže s tira in izbruhne prepir v družini ali z drugimi.

O ljudeh, ki ne poznajo svoje notranjosti, pravijo, da so naduti: podobni so uram, ki so se ustavile. Ker mislijo, da so popolni, ne vidijo svojih napak, se ne menijo zanje in v svoji rasti zaostanejo. Kako važno je poznati samega sebe! Le če se sebe poznaš, se lahko obvladaš. Tudi vlakovodja lahko vodi lokomotivo le, če natanko pozna vse sestavine stroja in ve, koliko sme podkuriti kotel, katere zaklopke mora odpreti ali zapreti in katere dele mora previdno oljiti. Advent naj nam pomaga, da bolje spoznamo samega sebe.

Na božič je v Nici *mašapočnočnica* točno opolnoči. Druga

sv. maša je zjutraj ob 10. uri kot vsako nedeljo. Ker letos božič pride na zadnjo nedeljo v mesecu, bomo naše srečanje na Colle s/Loup imeli prihodnjo nedeljo, na Novo leto. Tam bo sv. maša ob 4. uri popoldan.

Vsem rojakom blagoslovljen božič, poln miru in veselja!

MARSEILLE

Slovenci iz Marseilla in okolice ste lepo vabljeni k slovenski maši na nedeljo pred božičem, t. j. 18. decembra popoldan ob 5. uri v Eouresu, da se pripravimo na praznik Jezusovega rojstva. Pred mašo je priložnost za božično spoved.

nemčija

STUTTGAART-okolica

Svetoletno romanje. — Naše tradicionalno zahvalno romanje k Ave Mariji v Deggingen na praznik Vseh svetnikov smo letos pojmovali kot svetloletno romanje. Okrog 250 rojakov se je vabilu odzvalo. Slovenski maši s pridigo msgr. dr. Janeza Zdešarja so sledile litanije Matere božje, svetloletne molitve za odpustek in blagoslov z Najsvetejšim. Med mašo so skoraj vsi udeleženci pristopili k oltarni mizi, kar velja posebej pohvaliti.

Romanja se je udeležil tudi naš župnik Jožko Bucik iz Augsburga, ki je hkrati nastavljen tudi za po-

dročje, ki ga je prej upravljal upokojeni dr. France Felc. Da je med nami dober pevec, smo opazili tako med mašo kot med petimi litanijami.

Za spomin na to romanje so dobili udeleženci lepo podobico z molitvijo po namenu papeža Janeza Pavla II. Ta molitev je primerna tudi za osebno in družinsko molitev v letu odrešenja.

Štajerska vinska trgatev. — V soboto, 22. oktobra, je bilo v farni dvorani v Oberstenfeldu zelo lepo. Naše družine, večina iz Štajerske, so tam priredile svoj jesenski praznik. Okrog 140 slovenskih in nemških gostov se je vabilu odzvalo. Za veselo razpoloženje je skrbel tercet Toneta Zupana. Izza omizij in po vsej dvorani je odmevalo slovensko petje in vrskanje. Kranjske pečeni-ce s kislim zeljem so tešile lakoto, vinska kapljica iz bližnjih goric pa žejo, da je vesela družba lahko ostala v dvorani do poznih nočnih ur. Čisti dobiček prireditve so organizatorji namenili krajevni cerkvi, v kateri se že dobro počutijo.

Slovenski večer v Schwäbisch Gmündu. — Mesto Schwäbisch Gmünd in okolica imata še kar lepo število slovenskih družin. Delno jih ima že nemško državljanstvo. Pogrešajo pa vesele slovenske družabnosti. Prav zato smo tam 29. oktobra priredili slovenski večer. Ob filmu o binkoštnem srečanju 1973 v Göppingenu, katerega se je udeležilo nad 2000 Slovencev, smo obujali spomine na živahna leta naših

Med potjo s „Slovenskega dneva“ v Eisdenu v Belgiji so se rojaki iz Stuttgarta ustavili v Kölnu. Po obisku stolnice in njenih stolpov s 509 stopnicami se jim je malica kar prilegla.

Tudi mladina se veseli Miklavža. Ko je lani prihajal nebeški gost v cerkev sv. Konrada v Stuttgartu v spremstvu angelov s košarami dobrot, so bili vsi radovedni, kaj bodo dobili.

V Oberstenfeldu nad Ludwigsburgom je po mesečni maši prijetno kramljati v prostorih farnega kegljišča. To pot je fotograf presenetil otroke na kegljaški tekmi. Za skupni posnetek so se tu seveda posebej postavili.

množičnih srečanj v Nemčiji, ko je v nas dihala še mlajša in pristnejša slovenska duša. Po filmu smo se v razgovoru dotaknili raznih vprašanj, ki zadevajo naše delavce v času, ko se nemške tovarne ne pulijo več za tujo delovno silo. Načeli smo tudi vprašanje, kakšna bi morala biti slovenska šola, da bi bila otrokom res v korist. Treba bi bilo posvetiti več pozornosti branju in pisanju in kar tiče zgodovine, bi bilo nekaj podatkov iz celotne slovenske preteklosti, prikazane nepristransko, dovolj za otroke, ki odrasčajo na tujem. Tudi kratek zemljepisni oris Slovenije bi zadostoval, da bi že itak tako pičlo odmerjeni čas pouka porabili za učenje materinskega jezika. Za tako šolo bi se potem zanimalo več slovenskih staršev, tudi tistih, ki imajo nemško državljanstvo.

Na slovenskem dnevu v Belgiji. — Slovenci iz Eisdena v Belgiji že skozi 23 let prirejajo „slovenski dan“ s kulturnim in družabnim sporedom. V soboto, 8. oktobra, smo se ga udeležili tudi Slovenci iz Württemberške. Iz Stuttgarta se nas je odpeljalo 46 rojakov z avtobusom. Večino je imela naša mladina, ker je v Eisdenu nastopala z godbo in petjem. Med potjo smo si ogledali znamenito stolnico v Aachnu, nazaj grede pa stolnico v Kölnu.

Obe katedrali sta velikega zgodovinskega in sakralnega pomena in enkratni zgradbi v nemškem prostoru. V stolnici v Aachnu so skozi več stoletij kronali kralje rimskega cesarstva nemške narodnosti. V muzeju hranijo celo nekaj spominov na Karla Velikega.

V Belgiji so našo skupino tamkajšnji rojaki zelo prijazno sprejeli. Gostoljubno so nam ponudili prenočišča in zajtrk, za kar se jim tudi na tem mestu iskreno zahvaljujemo. Ob priliki jim bomo to uslugo vrnil.

Čestitke k porokam: v Stuttgartu Karlu Korenu iz Maribora in Mariji Osredkar iz Trziča; v Fellbachu Zdenki Gril iz Slovenj Gradca in Johanu Laglerju iz Weiza v Avstriji; v Aalenu Zdenki Kranjčec, rojeni v Ljubljani, in Marku Janežiču iz Rudnika.

Žalostna vest iz Ingersheima. — 48-letni rojak Janez Kne iz Podboršta pri Kamniku je svoj 15-letni zaslužek vložil v gradnjo hiše v domovini. Med letošnjim dopustom je 11. avgusta opravljaj še zadnja dela pri hiši. Ko je po končanem delu spiral betonski mešalec, ga je po vodnem curku in mokri cevi, ki jo je držal v rokah, dosegel električni tok. Pri priči je padel na tla in pomoči ni bilo več. Pokojni je delal v tovarni čevljev Siox v Ingersheimu. Pogrešali ga bodo. — Vsem sorodnikom naše iskreno sožalje, posebno bratu Vinku, ki tudi živi v Nemčiji. Pokojniku večni mir v božjem domu!

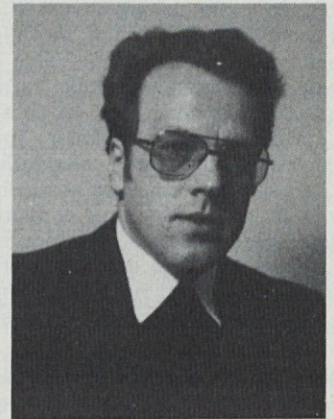
ESSEN

Slovenska župnija v Porurju, ki ji je po smrti g. Ivana Ifka ostal le

center v Oberhausnu, se veseli nove pomoči. V delo za Slovence tod okrog se s 1. decembrom vključuje g. diakon Stanislav Čeplak. Ko ni bilo mogoče izpraznjeno duhovniško mesto v Essnu nadomestiti z drugim duhovnikom, so se domači škofje v dogovoru z essenskim pomožnim škofom dr. J. Angerhausnom odločili naprositi g. Stanislava. Rad je sprejel novo nalogo, saj je bila to že dalj časa njegova osebna želja.

Naj se vam sam predstavi:

Rodil sem se 10. maja 1944 v župniji sv. Frančiška Ksaverija v

Radmirju — zgornja Savinjska dolina.

Po končani osnovni šoli sem šel v Slomškovo semenišče v Maribor. Na II. državni gimnaziji sem maturiral leta 1967.

Po odsluženju vojaškega roka sem bil študent Teološke fakultete v Ljubljani in Mariboru. Po sedmih semestrih teološkega študija sem v letu 1972 prišel v Essen.

Pokojni gospod Ivan Ifko mi je takoj preskrbel službo bolničarja v St. Vinzenz-Hospitalu v Essnu.

V letu 1974 sem se poročil z mojo drago ženo Valerijo. Bog nama je daroval Klemena in Klavdijo.

Leta 1975 sem se vključil v krog pripravnikov za diakone essenske škofije.

Po štirih letih študija in priprave me je essenski škof dr. Franz Hengsbach posvetil v diakona.

Poleg civilnega poklica v bolnici sem bil pomočnik na treh nemških župnijah. Rad pa sem pomagal tudi gospodu Ifku, kakor tudi gospodu Janezu Puclju.

Hvaležen sem ljubemu Bogu, da me je poklical v diakonsko službo. Vem pa tudi, da brez pokojnega gospoda Ivana Ifka ne bi bil danes diakon. Prav posebno pa se moram zahvaliti moji ženi za razumevanje do mojega poklica.

Z veseljem sprejemam novo nalogo v službi mojih slovenskih bratov in sester, ki so raztreseni po deželi Nordrhein-Westfalen. Trudil se

bom, nekaj dobrega storiti za dušni blagor in za razširjenost božjega kraljestva med našimi ljudmi.

Stanislav Čeplak

FRANKFURT-HESEN

Naj se spet oglasimo iz Hessna. Ni veliko novega. V mesecu oktobru smo samo na misijonsko nedeljo skupaj zmolili destko rožnega venca. Zaradi jesenskih počitnic je bila udeležba bolj skromna. Mnogi pa so itak prepričani, da brez sv. maše lahko živijo. Težko se je spet vključiti v skupnost, ko človek izgubi stik s Cerkvijo. Vedno mislijo, da samo njih gledamo, če pridejo. A ni tako, veseli smo, če nas je več, saj tako drug drugega bogatimo. In malo „klepeta“ po maši vsakemu prav pride, zato ste res prav vsi povabljeni!

Za misijonsko nedeljo so tudi letos otroci brali odlomke iz pisma slovenske misijonarke v Indiji. Lepo so se pripravili in potrudili. Za njihov nastop jih moramo pohvaliti. Ni enostavno stopiti pred mikrofona. Tudi prošnje za vse potrebe bero vedno navzoči ministranti in ministrantke, tako so res skrbni sodelavci pri sv. maši. Na zahvalno nedeljo smo ob koncu sv. maše izrekli svojo zahvalo Bogu z recitacijo Frančiškove Sončne pesmi. Upajmo, da nam bodo naši mladi sodelavci pripravili še kaj lepih nastopov.

Našo farno skupnost je obiskal tudi g. Zdešar in imel pridigo. Bila je za vse navzoče prijetna sprememba.

Tudi g. Bole, urednik Ognjišča, nam je povedal nekaj lepih misli. Posebno zanimiv je bil pogovor o knjigah, ki jih bodo letos izdali. Posebnost bo Priročnik sv. pisma, knjiga, ki je potrebna za lažje razumevanje sv. pisma. To knjigo bodo izdali kot prispevek ob 400-letnici izdaje Dalmatinove biblije. To knjigo naj bi imela vsaka slovenska družina. Ko bo izšla, bomo pravočasno sporočili.

V Mainzu smo *krstili* Michaela Jodla. Staršem čestitamo, novorojenčku pa želimo božjega blagoslova.

MÜNCHEN

Vse svete smo v naši župnijski kapeli lepo praznovali. Veliko smo peli, veliko molili. Posebej smo se še spomnili naših rajnih s posebnimi molitvami in premišljevanjem.

Pevski zbor je praznoval god svoje zaščitnice sv. Cecilije. S pesmijo, skromno jedačo in pijačo — s čim drugim naj bi ga? In prav je tako: saj teden za tednom, malodane leto in dan, hodijo pevci k vajam, da nam potem olepšajo nedeljsko bogočastje, popestrijo posebne farne slovesnosti v cerkvi in pripravijo prijetne trenutke domačnosti na odru. Bog jim daj vztrajnosti, pa še kak-

Z lanskega miklavževanja v Münchnu. Sveti Anton daje naročila angelom, ko je sveti Peter malo zadremal. Sveti Miklavž se pogovarja z otroki.

šnega novega pevca in pevko naj jim pridruži!

Sicer se pa že pripravljamo na *miklavževanje*. Sveti Peter in sveti Anton se že pogovarjata, kaj naj sveti Miklavž otrokom prinese, angeli pripravljajo njegovo obleko, parkeljni si pa že tudi brusijo kremplje. No, pa ne bo tako hudo! Še vsako leto se je srečno končalo, se bo ja tudi letos — za otroke, kajpada!

Ministranti so se dobili k pogovoru, da so pregledali, kje bo treba strežbo pri maši zboljšati, kje kaj spremeniti. Tudi oni bi radi še novih fantov medse.

Krščena je bila Patricija Marija Pompei, hčerka Renata in Romane, rojena Žumer. Staršem iskreno čestitamo, punčki pa želimo vse dobro!

nizozemska

„Zvonov“ nastop v Roermondu: Zadnjo nedeljo v oktobru je Zvon nastopil v Roermondu na proslavi 110. obletnice tamkajšnjih pevskih zborov. Za svoj program je Zvon imel pol ure časa. Zelo lepo je izvršil svoje poslanstvo. Domačini so se čudili, kako je mogoče, da ima skupinica Slovencev v Limburgu številnejši pevski zbor kot mesto Roermond, ki šteje 65.000 prebivalcev.

Zvon ima 54 članov in ga že dolga leta vodi prof. J. Willems. Za ugled slovenskega imena in slovenske kulture vrši pevski zbor Zvon važno nalogo. Iskrene čestitke in zahvala!

Vsi sveti: Dan naših rajnih smo počastili s pesmijo, molitvijo in lepo udeležbo. Še živimo!

Naši bolniki: G. Slavko Strman, naš vsestranski sodelavec, je nekaj tednov bil priklenjen na posteljo. Preden bo ta Naša luč prišla do svojih naročnikov, bo g. Slavko spet trdno na nogah.

švedska

GÖTEBORG

Župnijsko življenje doma s svojimi posebnimi prazniki, žegnanji, birmani in duhovnimi obnovami je zelo pestro. Tudi na tujem čutimo potrebo po spremembi in posebni požitvi. Za nas v Göteborgu je bila to duhovna obnova. Prvi dan — v petek — zvečer smo pričeli z bolj majhno skupino, v nedeljo — prvo v novembru — pa se nas je zbralo kar nekako toliko kot za božično mašo. Ob besedah g. Ludvika je bilo čutiti navdih, ki prihaja iz izkušnje duhovnosti in občestvenosti Slovencev v Angliji.

„Postavimo Boga na pravo mesto v svojem življenju, da bomo postali ena družina,“ je bila vsebina njegovega nedeljskega sporočila. Zares lepo je biti družina. To smo izkusili takoj po maši, ko smo korajžno zapeli venček narodnih, medtem ko so nam pridne gospodinje kakor skrbne matere postregle s kavo in doma pripravljenim pecivom.

Na svetoletno duhovno obnovo nas bo trajno spominjal lep bronast križ, delo znanega kiparja prof. Goršeta, ki smo ga Slovenci iz Göteborga podarili katoliški šoli ob njeni obnovitvi in razširitvi. Mogli bi reči, da ga je podaril umetnik sam, saj ga je odstopil iz svoje galerije za zelo nizko ceno 2500 kr. Njegova velikodušnost je takoj našla svoj odmev, saj smo že v nedeljo zbrali več kot polovico omenjene vsote. To je razveseljivo znamenje darežljivosti in zdravega odnosa do denarja.

švica

NOVI SVETNIK KAPUCINSKEGA REDA BLAŽENI LEOPOLD MANDIČ

Ob somaševanju 45 kardinalov in 160 nadškofov in škofov je sv. oče Janez Pavel II. razglasil v nedeljo, 16. oktobra t. l., bl. p. Leopolda Mandiča za svetnika. Razglasitvi je

Pokojna Nada Vrbanc, roj. Bednar iz Köpinga, omenjena v prejšnji številki Naše luči.

prisostvovalo 50 tisoč romarjev iz vsega sveta, med njimi 6 tisoč Hrvatov — svetnikovih rojakov — iz domovine in zdomstva, več sto Slovencev in 10 tisoč iz Veneta.

Sv. Leopold Mandič je bil doma v prelepi Boki Kotorski. Njegovo rojstno mesto je Hercegnovi. Rodil se je 12. maja 1866. Pri krstu so mu dali ime Bogdan. Starši Peter Mandič in Karolina roj. Carevič so bili dobri katoličani. Imeli so 12 otrok. Bogdan je bil najmlajši.

Ko se je Bogdan začel zavedati, je takoj pokazal močno voljo do samopremagovanja. Ljubil je starše in jih ubogal na prvo besedo. Rad je molil. Večkrat so ga našli v sobi, ko je molil kleče na tleh. Starši so ga spodbujali k ljubezni do Jezusa in Marije.

Pri 16. letih je bil Bogdan duhovno in duševno že popolnoma zrel fant. Dobro je razumel, koliko trpi njegovo rojstno mesto, njegovo ljudstvo in vsi narodi na Vzhodu zaradi verske razdvojenosti. Bil je priča bratomorom, krvavemu maščevanju in obračunavanju med katoličani in pravoslavnicami. V njegovem plemenitem srcu se je zbudila velika želja, da bi postal misijonar in apostol krščanske edinosti. Dolgo je premišljeval in molil. Končno se je odločil: „Hočem postati duhovnik in oznanjati ljubezen med brati“.

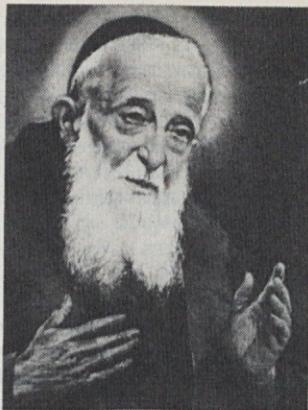
Jasno je videl svoj poklic in se odločil stopiti v kapucinski red. Be-

neški kapucini so imeli v Hercegovem majhen samostan. Že več let je pogosto zahajal k patrom in vzljubil njihovo preprostost in gorečnost, s katero so oznanjali evangelij.

Dobri in verni starši so bili neizmerno veseli, ko se je Bogdan odločil za redovniški poklic. Sami so prosili kapucine, naj sprejmejo Bogdana v svoje semenišče. Provincial beneških kapucinov jim je pisal, naj pride Bogdan v Videm (Udine) 16. nov. 1882. Bogdan je bil ves srečen, ko je zvedel, da so ga sprejeli v semenišče. Komaj je čakal na napovedani dan.

Bogdan je ostal v Vidmu 2 leti. V študiju in vedenju je tako napredoval, da so ga predstojniki radi poslali v noviciat. 20. apr. 1884 je Bogdan prispel v Bassano del Grappa in vstopil v noviciat. Po opravljenih duhovnih vajah je 2. maja bil preoblečen. Dobil je redovniško ime Leopold. Noviciat je leto poskušnje. Novinci se uvajajo v samostansko življenje, da spoznajo, ali jih Bog res kliče. 4. maja 1885 se je prvič zaobljubil, da bo živel v pokorščini, brez lastnine in v čistosti. Po noviciatu so ga poslali v Padovo na študij filozofije. 20. okt. 1888 se je s slovesnimi redovnimi obljubami popolnoma posvetil Bogu. Nato so ga poslali v Benetke študirat bogoslovje. V mašnika je bil posvečen 20. sept. 1890 v Benetkah. Kot duhovnik je ostal v Benetkah sedem let za spovednika. Septembra 1897 so ga poslali v Zadar. Že čez tri leta so ga predstojniki poklicali nazaj in ga poslali v Bassano del Grappa. Leta 1905 se je zopet približal Vzhodu, ko so ga poslali v Koper, kjer je bil samo eno leto, kajti 1906 je bil prestavljen v Thiene za spovednika v Marijino svetišče. Leta 1909 je bil premeščen v Padovo. Najprej je bil štiri leta ravnatelj v malem semenišču. Oktobra 1914 je bil razrešen službe ravnatelja. Od tedaj je bil vse do smrti samo spovednik.

Leta 1917 pa je moral p. Leopold nepričakovano zapustiti Padovo in se preseliti na jug. Italijanske oblasti so izdale povelje, naj avstrijski državljani sprejmejo italijansko državljanstvo ali pa bodo internirani južno od Firenc. On pa tega ni ho-

Sveti Leopold Mandić

tel sprejeti, ker je bil preveč ponosen na svoje hrvatsko poreklo. Zaradi bolezni in preganjanja je veliko trpel. Končno se je zopet vrnil med svoje.

Njegovo srce pa ga je vedno bolj vleklo na Vzhod. Leta 1923 se je zdelo, da ga je Bog uslišal. Ko so Italijani zasedli Reko, so hrvatski kapucini morali predati samostan italijanskim kapucinom. Predstojniki so ga poslali na Reko kot spovednika Hrvatov in Slovencev. Toda vsa Padova je skočila na noge. Mnoge visoke osebnosti so zahtevale pri škofu, naj prosi kapucinskega provinciala, da p. Leopolda nemudoma pokliče nazaj v Padovo. Provincial je pisal p. Leopoldu: „V Padovi si Vas tako želijo duhovniki, redovniki in verniki s svojim škofom na čelu, da ne morem drugače, kakor da Vas pokličem nazaj. Vrnite se v svoje gnezdo!“

P. Leopolda je stisnilo pri srcu, ko je prebral pismo. Zbogom, Vzhod! Kdaj te bom mogel zopet videti? Ni se upiral. V Padovi je vrnitev p. Leopolda zbudila nepopisno veselje. Ostal je v Padovi kot spovednik vse do smrti. Umrl je 30. julija 1942 ob sedmih zjutraj. Dne 1. avgusta je bil veličasten pogreb. Navzoča je bila vsa cerkvena in svetna oblast. Prišel je tudi mestni župan, ki je rekel: „Kjer je vse ljudstvo, tam mora biti tudi njegov župan!“

Veličastne slovesnosti ob pogre-

bu, na 30. dan in obletnico smrti niso bili zadnji dokazi ljubeče hvaležnosti, ampak začetek novega češčenja, ki je vedno bolj rastlo. Njegov grob na pokopališču v Padovi je postal cilj neprestranih obiskov, ki so bili podobni romanjem. Dne 19. sept. 1963 so prepeljali v kapucinsko cerkev njegove zemske ostanke. Nov grob je v kapeli, ki so jo zgradili blizu njegove spovednice. Začela so se prava romanja na njegov grob. Dne 3. febr. 1976 so odprli krsto p. Leopolda v prisotnosti komisije, kateri je kot uradni zastopnik Rima predsedoval padovski škof. Njegovo truplo je po 34 letih ostalo nestrohnjeno.

Po čudežih na priprošnjo p. Leopolda ga je papež Pavel VI. dne 2. maja 1976 proglasil blaženim in Janez Pavel II. 16. oktobra 1983 svetnikom.

Slovenci v Švici vsako leto roma- mo v ta ali oni kraj na božjo pot. Za prihodnje leto 1984 imamo v programu prirediti romanje na Vnebohod v Padovo na grob sv. Leopolda Mandića in k sv. Antonu ter v Benetke, kjer je bil sv. Leopold posvečen v mašnika.

slovinci ob meji

KOROŠKA

Od 9. do 16. oktobra je Kšćanska kulturna zveza priredila Primorski teden. Rojaki iz Italije so nastopali v Celovcu, v Kotmari vasi in v Št. Primožu. Nastopali so razni zbori, pesniki in pisatelji so recitali iz svojih del. Zairali so Molierovo komedijo Namišljeni bolnik in v dvorani Slomškovega doma so predstavili slovenski zamejski tisk. — Slovensko kulturno društvo Srce je za avstrijski državni praznik (26. okt.) pod geslom Dober večer, sosed, povabilo nekaj nemških koroških zborov na skupni večer. Večera se je udeležil tudi avstrijski državni predsednik dr. Kirchschiäger. — Na Brdu pri Šmohorju, ki je zadnja slovenska župinja na

Zilji, so 16. oktobra praznovali blagoslovitev prenovljene cerkve. — Za predsednika Katoliškega delovnega odbora na Koroškem je bil imenovan g. Herman Kelich, diplomirani teolog. To mesto je bilo po smrti dr. Vinka Zwittra nezasedeno. — V 86. letu starosti je umrl še aktivni župnik v Škofičah, g. Alojz Nadrag. — Slovensko prosvetno društvo v Kostanjah Drabosnjak je 16. oktobra praznovalo 80-letnico obstoja. Spominska proslava je bila v Vrbi. — Krščanska kulturna zveza je priredila 30. oktobra srečanje mladinskih pevskih zborov v Ledincih. Nastopili so zbori iz Roža in Zilje. 6. novembra je bilo podobno srečanje v Št. Primožu za zборе iz Podjune. Nastopilo je 14 različnih skupin.

GORIŠKA

Cerkveni pevski zbor iz Althofna na Koroškem je obiskal cerkveni zbor v Doberdolu. Zvečer sta oba zbora priredila skupen koncert v župnijski dvorani. V nedeljo so pa peli pri maši. Čeprav ljudje različnih jezikov, so se dobro razumeli in je bilo to srečanje doživljeno za obe narodnostni skupnosti, ker pač ni bilo med njima nestrpnosti. — V števerjanski cerkvi je 15. oktobra gostoval Slovenski oktet. Prostorna cerkev je bila do kraja napolnjena. — V Rimu je umrl za rakom na jetrih 23. oktobra zgodovinar in duhovnik Francé Dolinar, koma 68 let star. Zadnja leta je bil zaposlen v tajnem vatikanskem arhivu. Njegova želja je bila, da bi bil pokopan v Gorici, če bi mu ne dovolili pokopa v rodni Ljubljani. — V Gorici je slov. kat. prosvetno društvo Mirko Filej na prvi prireditvi v delovnem letu predstavilo novo pesniško zbirko Ljubke Šorli Veseli ringaraja. V zbirki so pesmi, namenjene mladini in jih bodo s pridom uporabljali šolniki. — Marijina družba v Gorici prireja vsako leto misijonsko proslavo. Letos je bila 30. oktobra v Katoliškem domu. Gostovali so dijaki slovenske šole v Rojanu z igro: Naočnik in naočalnik. Po igri je bila tombola. Ves čisti dobiček je bil dan za misijone. — S 1. novembrom je dobila goriška nadškofija nove dekanate, ki jih je imenoval nadškof. Od 10 dekanov so trije Slovenci: Marjan Komjanc za slovenski dekanat Štandrež, Ivan Kretič za mešani dekanat Devin in Stanko Pontar za dekanat

Gradišče. — Ob 40-letnici razpusta taborišča v Gonarsu, kjer je bilo interniranih veliko Slovencev iz tedanje Ljubljanske pokrajine, so Goričani pripravili spominsko svečanost. Somaševanje je vodil msgr. Močnik, nagovor je imel msgr. Kazimir Humar. Na pokopališču so položili tudi spominski venec slovenskim žrtvam.

TRŽAŠKA

V Hiši blagrov (Le Beatitudini) nad Trstom je priredila slovenska Duhovska zveza duhovne vaje za dekleta in žene s Tržaškega. — Na misijonsko nedeljo je tržaška Marijina družba priredila lepo misijonsko proslavo. Slovenski mladinski oder od sv. Jakoba je zaigral misijonsko igro Lucija pripoveduje. — Društvo slovenskih izobražencev v Trstu ima redne ponedeljkove večere. V oktobru je bil posvečen en večer avstrijskemu filmu Vas ob meji, drugi pa 100-letnici rojstva dr. Ivana Preglja. O njem je govorila prof. dr. Lojzka Brautuž. — V Trstu sta obhajala 70-letnico življenja dva znana šolnika: prof. dr. Martin Jevnikar, rojen v Spodnjem Brezovu pri Višnji gori, dalje prof. Vinko Beličič, rojen v Črnomlju. Oba sta prišla leta 1945 v Trst in bila učitelja in vzgojitelja mladim Slovincem na Tržaškem. Oba sta bila vedno premočrtna, zvesta narodnim in katoliškim tradicijam. — V minoritski cerkvi v Trstu so priredili oratorij Avgusta Ipavca: Sv. Francišek, vir ljubezni. Nastopalo je kar 362 oseb. Cerkev je bila nabit polna. Navzoča sta bila tudi goriški in tržaški škof.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Sydneyski Slovenci so se spomnili svojih mrtvih z mašo, ki je bila 6. novembra na pokopališču. — Slovenci v Wollongongu so dobili svojo lastno cerkev, ki je posvečena vsem svetnikom. Blagoslovitev bo opravil 27. novembra krajevni škof. Na blagoslovitev se bodo pripravili s tridnevnicjo, ki bo obenem

tudi pobožnost za prejem svetoletnega odpustka. S to novo slovensko cerkvijo je število slovenskih cerkev v Avstraliji narastlo na štiri. — Na prvo nedeljo v oktobru so obhajali v Sydneyu Rafaelovo nedeljo. S farnim praznikom so združili obhajanje zakonskih jubilejev od 10 do 50 let. Trideset parov se je udeležilo praznične maše. — V Melbourne je prišel pomagat p. Baziliju soprobrat frančiškan p. Bernard Goličnik. Že kot bogoslovec je bil nekaj let v Avstraliji, sedaj se vrača kot duhovnik. — Na tretjo septembrsko nedeljo so praznovali v Melbourne Dan ostarelih. Med božjo službo je prejelo 22 starih zakrament svetega maziljenja. Po maši so se zbrali k skupnemu kosilu. Vso slovesnost so povzdignili pevci iz Geelonga. — Pri nabiralni akciji za stare (Walkathon) so nabrali 5138 dolarjev, ki so bili oddani v sklad za Dom počitka. — Izseljensko nedeljo praznujejo v Avstraliji 2. oktobra. V Melbourne so v katedrali sv. Patrika ob pomožnem škofu (nadškof je bil na sinodi v Rimu) somaševali izseljenski duhovniki. Slovenski par v narodnih nošah je prinesel na oltar mašne darove.

ARGENTINA

Šola dr. Franceta Prešerna na Slovenski pristavi (Buenos Aires) je v septembru slovesno proslavila 30-letnico delovanja. Posebej so počastili tudi gdč. Mijo Markež, ki vseh 30 let uči na tej šoli. — Slovenska kulturna akcija je v Slovenski hiši priredila 8. oktobra Koroški večer. Na njem sta gosta iz Koroške, direktor slovenskega pastoralnega urada za Krško škofijo, g. Jože Kopajnik in župnik g. Vinko Zaletel predstavila novo revijo Mohorjeve Celovški zvon. Dalje sta odgovarjala na zastavljena vprašanja, ki so zadevala položaj Slovencev na Koroškem. — Po sedmih letih (eno leto noviciata in 6 let teološkega študija) sta se vrnila v Argentino novomašnika lazarista Marko Cukjati in Tomaž Mavrič, oba rojena v Argentini. 2. oktobra sta v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi pri Buenos Airesu imela ponovitev nove maše. Oba sta se vzgajala v slovenskem semenišču, ki ga vodijo v Slovenski vasi lazaristi. Novi maši sta bili pravo ljudsko slavje. — Na slovenskih smuških tekmah — že osemindvajsetič —, ki so se vršile v Bariločah, je med 26

iz pisem Jaka Sulca

Ne mine dan, da ne bi slišali, kako je treba nemudoma poskrbeti, da bo do poletja, ko pridete (tuji turisti), vsega dovolj. Poskrbeti je treba, da boste imeli dovolj bencina, ki ga za nas ni dovolj, da vam ne bo primanjkovalo masla in mleka in mesa, da boste lahko pili kavo, da se boste lahko umivali in prali, da boste lahko brali tuje časopise — skratka, vaše počutje postaja za nas zelo zelo dragoceno. Vsi tuji turisti postajate dragoceni, saj imate dragocene devize.

Nasprotno pa mi, ki nimamo dragocenih dolarjev, nismo tako dragoceni. To me rahlo moti.

Še bolj me moti, da tudi kot turist pomenim tako malo — bodisi kadar sem turist doma, bodisi kadar sem zunaj. Še nikoli ni bilo burnih razprav, kaj vse je treba ukreniti nemudoma, da se bomo Jugoslovani počutili kot turisti dobro. Nikogar ne skrbi, kaj bo, če ne bomo imeli

na počitnicah vsega dovolj, ali če z nami ne bodo na vseh koncih lju-beznivi, ali če za nas ne bo prostora, ali če bomo sploh resignirani ostali doma...

V Trstu nisem bil že deset let, ker me je sram hoditi tja. Zaradi vseh tistih nakupovavcev z bisagami in cekarji, ki so posedali po pločnikih in bi jih moral zatajiti, me je bilo sram. Sram me je bilo vrst pred poštними uradi in menjavcev, ki so skoraj s prezirom menjavali ubogi dinar...

Zdaj me je sram še na avstrijski strani. Tudi tu dinar še nikoli ni veljal tako malo, kot velja zdaj, ko smo ga zaščitili z vrsto ukrepov, da bi mu povrnili veljavo. Prej se jim vsaj smilili nismo. Počutil sem se enakopravnega. Zdaj se vse manj. In to me boli. Kaj tisto, če ljudje pri njih zaslužijo več in imajo večji avto! Naj ga le imajo! Ampak, da zdaj vzbujamo usmiljenje! Ne, to je preveč!

(po ljubljanskem DELU)

MLADIKA: LETO DNI PO POLOGU

(nadaljevanje s 13. strani)

da je to vsilila partija iz centra, da bi dokazala, da je edina sila, ki lahko Jugoslaviji ukaže.

Proti pologu so se v Sloveniji dvignili glasovi ostrega nasprotovanja tudi zato, ker polog prizadene tudi slovensko manjšino v Italiji in Avstriji, toda tudi protesti z visoke politične ravni niso nič zalegli.

Od tedaj smo v tem letu dni priča v Sloveniji nekaterim pojavom, ki jih težko razumemo. In vendar prihajajo od tam čudni signali, ki so na moč podobni alarmom. Pristni in spontani so, toda vprašanje se postavlja, ali se za tem kaj skriva. Kakšne namene ima z njimi oblast, da jih je prej skrivala, sedaj pa naravnost sili z njimi na dan? Ali pa je vse le pesek v oči, ventil, ki naj zmanjša notranji pritisk, če je komu preveč „sapo zaprlo“?

Časopisi in revije so namreč naenkrat postali zelo odprti in objavljajo ostre dopise in pisma glede nekaterih pojavov v slovenski javnosti. To so težke besede številnih. Omenimo naj samo Cirila Zlobca in Janeza Menarta ob pripravah učnega načrta za poučevanje materinskega slovstva, ki pomeni nekaj atentat na slovensko zavest in čustvovanje. O balkanizaciji je pisal prav tako ostro in zaneseno Bojan Štih, pojavljajo se pisma o šikaniranju vernikov v šolah, o sovražnem poročanju tiska o verskih zadevah, o nepojmljivih stvareh v gospodarstvu in različnih stvareh, ki vzbujajo zgražanje in odpor. Pišejo jih, kot rečeno, kulturniki in nekateri državljani, ki jim je mera polna, in mislijo, da bodo s tem pomagali reševati sedanje stanje v smeri večje demokracije, kot je zapisal Štih v pismu organizatorjem Drage.

Vsiljuje pa se vprašanje, ali imajo ti izbruhi slovenske zavesti tudi neko prihodnost in niso samo muha enodnevnica ob zaprtju meje ter ugotavljanju, da priseljenci iz drugih republik ogrožajo narodnostno sestavo prebivalstva v mestih. Ali

tekmovavci zmagal najmlajši, komaj 13 let stari Marjan Marolt in postal slovenski smučarski prvak v Argentini. — Mendoški Slovenci so 1. oktobra imeli spominsko proslavo ob 100-letnici pisatelja dr. Ivana Preglja.

ZDA

Svetovidski poletni festival, ki ga je priredila župnija v Clevelandu, je dobro uspel. Čisti dobiček — 32.000 dolarjev (precej čez pol milijona šilingov) je namenjen za popravila na šoli, predvsem za okna. — V Columbusu, glavnem mestu države Ohio, je sejmišče, kjer prirejajo državne seje. V avgustu so veliko sejmsko dvorano poimenovali po nekdanjem guvernerju, našem rojaku Franku Lovšetu. V središču Clevelanda pa tudi stoji Frank J. Lausche State Building. — Slovensko društvo Triglav, ki deluje v Milwaukeeju, je v avgustu priredilo piknik, na katerega so prišli rojaki iz Wisconsinu in Illinoisu. Septembra so pa priredili vinsko trgatve. — V večnost je odšla nekdanja taboriščna učiteljica gdč. Jelka Pretnar, doma iz Suhe pri Škofji Loki. 15. septembra je bila pokopana na pokopališču Vernih duš v Clevelandu. —

Slovenski dom za ostarele na Neff Road v Clevelandu so povečali in je sedaj prostora za 150 oseb. 10. septembra je bil Dan odprtih vrat, ko so si ljudje ta dom lahko ogledali. Več sto ljudi je izrabilo to priložnost. — Folklorna skupina Kres je v slovenskem narodnem domu v Clevelandu imela 10. septembra nastop. V prvem delu so zaplesali domače slovenske plese, v drugem pa prikazali naše pustne plese in maske. Nastop so ponovili 25. septembra. — V 66. letu starosti je umrl 11. oktobra v škofiji St. Cloud v Minesoti duhovnik g. Jože Perčič, doma iz Paradišča, župnija Šmarje-Sap.

KANADA

Vsako leto na drugo septembrsko nedeljo poromajo kanadski Slovenci na grob kanadskih mučencev v Midland. Tam stoji tudi slovenski križ v spomin na rojake, žrtve komunistične revolucije v Sloveniji. — Septembra je bil na obisku v Kanadi mariborski škof dr. Franc Kramberger. V Montrealu je blagoslovil novo cerkev in župnijsko središče. Maševal je tudi v cerkvi Marije pomagav v Torontu. Dan nato je obiskal župnijo Marije Brezmadežne.

je vse to samo glas vpijočega v puščavi?

Po Sloveniji se danes plazi občutek nemočnega manjšinstva kljub vsem strukturam zunanje republiške enakopravnosti. Občutek globoke negotovosti, nezaupanja v prihodnost je že močno načel slovensko narodno samobitnost.

Partija, ki ima vso oblast v rokah vse od konca vojne sem, pa molči, oblast ne odgovarja niti, če jo kdo direktno pozove, ali pa njeni predstavniki dajejo protislovne, birokratske in neprizadete odgovore. Narod dobi pri tem nevaren občutek, da ga vodijo odvisni ljudje. Odvisni ljudje pa ne morejo biti voditelji.

MLADIKA, Trst 1983, 101.

na sveti večer

(nadaljevanje s 5. strani)

kot znamenjih, odpre — za ta pokoj — srce zvezdam:

...
*A srce dvignimo v poljane
cvetočih zvezd kot zlate vrče,
naj v slasti in bolesti krče
pokoja božja kaplja kane.*

*In komur vrč je že v črepinjah,
naj v školjko sklene gladni dlani
in z malimi naj v veri vdani
koraka v njihovih stopinjah.*

(Božična noč)

V. Truhlar, Leksikon duhovnosti

še prvo pa drugo pa tretje!

DEMAGOŠKO NAPIHOVANJE IN IGRANJE Z JAVNOSTJO

Celotna naša gospodarska situacija je že dovolj težka in zapletena, zato ne bi smeli več dovoljevati nekaterim funkcionarjem, da se z demagoškimi napihovanji igrajo z javnostjo. Kajti, ko je demagogija odkrita, delavci zlahka zaključijo: „tisti zgoraj“ nas s pomočjo novinarjev vlečejo za nos.

Tako komentira Slobodan Vukmirovič v Borbi odločne izjave članov zveznega izvršnega sveta in nekaterih drugih funkcionarjev federacije, da ni nobenega opravičila za podražitev kruha za več kot 18 odstotkov. Medtem je kruh čez noč postal dražji v povprečju za 30 odstotkov. Temu je sledil sindikalno-frontovsko-novinarski vik in krik. Z vseh koncev so terjali odgovornost, napovedovali vračanje cen kruha v dogovorjene okvire.

In rezultat: prve dni avgusta se je kruh podražil v povprečju za 30 odstotkov, konec avgusta pa pocenil v povprečju za 9 — tisočink!

DELO, Ljubljana, 2. sept. 83/2.

ZLOM BELE GARDE NA TURJAKU

Želeli so slovenski Alcatraz... Hočemo „slovenski Alcatraz“, je bila zamisel, ki je naposled prevladala. Alcatraz je bila kraljevska trdnjava v Španiji... V bistvu so enote v Turjaku lahko začele uresničevati svojo zamisel o „slovenskem Alcatrazu“... Alcatraza ni bilo... (Op. NAŠE LUČI: Če Igo Tratnik niti tega ne ve, da je šlo za Alcázar, ne pa za Alcatraz, naj ne piše o bojih za Turjak septembra 1943. Prav tako je čudno, da tudi korektorji pri Delu tega ne vedo.)

Duhovniki in bogoslovci (skupaj jih je bilo 26) so z neprestanim maševanjem skušali dvigovati moralo. (Opomba NAŠE LUČI: Če Igo Tratnik niti tega ne ve, da bogoslovci ne mašujejo, ker še niso posvečeni v duhovnike, naj ne piše o bogoslovnih vprašanjih. Prav tako je čudno, da tudi korektorji pri Delu tega ne vedo.)

DELO, Ljubljana, 17. sept. 83/18.

TUDI ZVONJENJE NA BONE

Mežnarji v kranjski občini v prihodnje ne bodo smeli zvoniti le po občutku, marveč z uro v roki in se natanko držati časovnih omejitev, sicer utegnejo plačati hudo kazen. To se jim obeta z novim občinskim odlokom o javnem redu in miru, ki naj bi ga sprejeli na prihodnji seji občinske skupnosti. V predlogu odloka je namreč do minute

dragi bravci!

Končujemo 32. letnik NAŠE LUČI. Vsem sodelavcem, naročnikom in bravcem se iz vsega srca zahvaljujemo za zvestobo. Ostanite nam še naprej zvesti!

NAŠA LUČ je neodvisna revija, se pravi, ni glasnik nobenega režima ali politične stranke. Njeni osnovni vodili sta krščanstvo in slovenstvo. Seveda je v današnjem slovenskem svetu izdajanje takšne revije nepopularno: državnih odlikovanj ne bomo dobili, tudi vladne denarne podpore ne. Zadovoljni bi bili, ko bi smeli z njo neovirano v osrednjo Slovenijo: naklada bi se ji najbrž v hipu občutno dvignila.

A čeprav delo s takšno revijo v tem času ni popularno, je nadvse potrebno. Ja, v tem času še posebno. Saj je ves tisk v domovini — razen verskega — glasilo režima. NAŠA LUČ pa skuša biti glasilo slovenskega človeka, glas naroda. V njem naš človek lahko zapiše in bere neponarejeno, nesfrizirano resnico, vso resnico, tudi če je boleča, tudi če določenim krogom ni pogodu.

In prav v tem je vrednost neodvisnega tiska. V pričevanju. V točenju čistega vina, tudi če bo zato deležen kakšne nečedne nalepkice. Nekoč bo ta tisk slovenska zgodovina zapisala v svoje letopise z zlatimi črkami.

lep pozdrav!

Uredniki

natančno določeno, koliko časa smejo v posameznih krajih v cerkvenih zvonih zvoniti za posamezne priložnosti.

Z zvonjenjem pri nas že od nekdaj naznanjajo jutro, poldne in večer, pa tudi smrti in pogrebe, cerkvene praznike in obrede ter bijejo plat zvona ob nevarnostih. Način in dolžina zvonjenja sta se skozi daljši čas ustalila in prešla v navado, ki je postala sestavni del vsakdanjega življenja, še zlasti na požežlju. Z vsakdanjo rabo se je zvonjenje prilagodilo možnostim in potrebam ter sprejemljivosti ljudi.

Zaradi vsega tega je časovno omejevanje zvonjenja z občinskim odlokom, s katerim sicer v Kranju želijo prepričati to, da bi kdo ljudi ogrožal, vznemirjal ali motil pri njihovem delu, razvedrilu ali počitku, bolj podobno birokratskemu opredeljevanju vsakdanjih navad in pravic kot pa resnični skrbi za to, da ljudje ne bi bili moteni ali vznemirjeni.

DELO, Ljubljana, 28. sept. 83/4.

STAVKE V JUGOSLAVIJI

Letos je število stavk v Jugoslaviji krepko narastlo. Po časopisnih poročilih so v prvih šestih mesecih tega leta zaposleni prekinili delo 172-krat. Med januarjem in junijem lani je bilo zabeleženih 79 stavk.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 1. okt. 83/6.

KDO DRAŽI DELAVKE?

V Iskrini tovarni na Laborah v Kranju delavke grozijo, da bodo nehale delati. Vzrok niso osebni dohodki, notranji odnosi ali kak podoben „vsakdanji“ problem, marveč žarnice.

V Telematiki doslej zaradi žarnic niso imeli težav. Lani so jih pri domačem proizvajalcu, zagrebškem TEŽ, naročili 20.000 za dobavo v letošnjem letu. V Zagrebu so naročilo sicer sprejeli, namesto žarnic pa v dobavnem roku sporočili, da zanje nimajo materiala iz uvoza in jih ne morejo narediti.

V Iskri so se zato odločili, da žarnice uvozijo. To je bilo junija. Delavke so tolažili, naj še malo potrpijo, da dobijo pošiljko iz tujine. A tu se je začelo znova zapletati.

Najprej je bilo potrebno soglasje TEŽ, da smejo žarnice uvoziti. Nato so iskali najugodnejša ponudnika v Avstri-

ji, Italiji in ZRN. Odločili so se za italijanskega, ki jim je obljubil pošiljko do konca avgusta. Vendar se ni držal dogovora, tako da so žarnice prišle na carino šele 20. septembra. Ker dokumenti za carino niso bili pravilno izpolnjeni, jih je le-ta zavrnila.

Medtem je pretekel enomesečni rok uvoznega dovoljenja, ki so ga določili v TEŽ, zato je bilo treba iz Zagreba dobiti novo dovoljenje.

Nato so morali vse skupaj poslati še v Beograd na sekretariat za zunanjo trgovino za odobritev kontingenta (= množine blaga). Kot pravijo, je na tako dovoljenje običajno treba čakati deset dni.

DELO, Ljubljana, 11. okt. 83/4.

„ZELENA KNJIGA“ NI PRIŠLA V JAVNOST

Podpredsedniku zveznega izvršnega sveta Zvonetu Draganu lahko verjame mo ali pa tudi ne, da bi bili zdaj v precej boljšem gospodarskem položaju, če bi uresničili vsaj polovico nalog, nakazanih v „zeleni knjigi“ ZIS . . . , ker o vsebini „zelene knjige“ ne vemo ničesar in tudi nismo mogli vedeti. Za to, da je sploh obstajala, so navadni smrtniki (člani vse družbe) zvedeli šele leto ali dve kasneje, in to iz nekakšnih odmevov . . .

DELO, Ljubljana, 23. okt. 83/2.

„POLOŽAJ JE UGODEN — A VEDNO BOLJ DELIKATEN“

Namestnik jugoslovanskega notranjega ministra Bonevski je tako označil notranji varnostni položaj v Jugoslaviji. Pri tem je mislil predvsem na sedanji gospodarski položaj, ki resnično delavčevo plačo zmanjšuje. Med delovnimi ljudmi je tudi vtis, da „ukrepi odgovornih služb ne dajejo ugodnih sadov“.

Kot drugi vznemirljivi dogodek je imenoval stvari, ki so se pred dvema mesecema odigrale pri pogrebu bivšega notranjega ministra Rankovića. Slovesnosti na beograjskem osrednjem pokopališču se je udeležilo kakšnih 100.000 ljudi. Z različnimi medklici in gesli so izpovedali svoje nezadovoljstvo s sedanjim položajem ne le pripadniki starih partizanskih društev, marveč tudi ljudje iz srbskega prebivalstva, med njimi izseljenci s Kosova. Delno je bilo mogoče govoriti o pravi manifesta-

ciji srbskega nacionalizma in velikosrbskih ter birokratskih centralističnih teženj. Te zadnje naj bi bile po mnenju Bonevskega „najbolj nevarne“.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 27. okt. 83/6.

ZVIŠANJE CEN

Za največ so se (v Jugoslaviji) po odmrznjenju zvišale cene začimb, kave in nekaterih drugih živil, tudi za 432 odstotkov.

DELO, Ljubljana, 28. okt. 83/2.

BIROKRATI

. . . imamo v letošnji resoluciji zapisano, da je rast osebnih dohodkov povezana z rastjo čistega dohodka, torej nečesa, na kar ima delovni človek najmanj vpliva. Vse skupaj je še bolj nerodno, ker dajatve za splošno in skupno porabo rasejo mimo volje in vpliva delavca. Videti je, da račun za letošnjo še ne dovolj uspelo stabilizacijo plačuje delovni človek z realnim osebnim dohodkom. Na drugi strani so na dobrem vsi tisti, ki zaradi inflacije pobirajo višje prispevke iz skupnega dohodka po že vnaprej odmerjenih stopnjah.

Vsaj sindikat bi se lahko oglasil. Morda le s polovico zagnanosti, s katero je branil omejevanje rasti osebnih dohodkov. Prizadeval bi si lahko za pravico delavcev, da odločajo o vsem dohodku, ki ga ustvarjajo.

DELO, Ljubljana, 28. okt. 83/2.

naša luč

najlepši dar
za božič in
novo leto

v izseljenstvu,
zdomstvu,
zamejstvu
in doma

FRANČIŠKANSKI ZLATOMAŠNIK P. ILDEFONZ LANGERHOLZ

Ustaška policija ga je (na Hrvaškem, kamor so ga med vojno Nemci preselili,) dolžila, da je komunist. Vtaknila ga je v ječo. Štiri vojna leta je prebil v njej, pogosto vklenjen v verige.

Povojna svoboda je bila obetavnejša, vendar je prišlo leto 1950. „Po ukazu povojne demokracije sem moral spet prestajati enoletno preiskovalno agonijo. Česa vsega me niso dolžili! Gestapovstva, ustaštva, četništva . . . Meni pa je vse to bila španska vas. Devet dni in devet noči v tesnem prostoru pod močno žarnico — brez hrane in brez pijače. „Priznaj, priznaj, priznaj! . . .“ Ta beseda je bila kot mora nad menoj, v spanju in bedenju . . . Šele v poznih letih dožebra spoznaš, kaj se pravi imeti vero, kakšen zaklad imamo, ko smemo Bogu reči: „Gospod, verujem, upam, ljubim . . .“

DRUŽINA, Ljubljana, 30. okt. 83/5.

na kateri slovenski tečaj v tujini?

Pri priznavanju posameznih razredov tujih osnovnih šol in pri nostrifikaciji (= priznanju veljavnosti) spričeval o končani osnovni šoli se upošteva (domâ) predvsem, koliko in katere razrede je učenec uspešno končal v tujini. Obiskovanje dopolnilnega pouka slovenskega jezika v tujini ni pogoj za nostrifikacijo spričevala tuje osnovne šole.

NAŠ DELAVEC, Ljubljana,
jul./avg. 80/10.

Obiskovanje slovenskih tečajev v tujini, ki jih organizira jugoslovanska oblast, torej ni pogoj za nadaljevanje otrokovega šolanja domâ. V primeru, da je v nekem kraju v zdomstvu več tečajev (tisti, ki ga pripravlja Cerkev, in tisti, ki ga pripravlja oblast), se bodo morali starši pač odločiti za tistega, ki otroku več nudi. Pri tem ne gre spregledati dejstva, da dajejo tečajji otrokom tudi življenjsko usmeritev, tako ali tako.

O NAŠIH POGREBIB

Zgodi se, da umrje kakšen pripadnik JLA, šoloobvezni otrok, gasilec, lovec, delavec v tem ali onem podjetju. Tukaj so si nekateri posamezniki lastili pravico — morda je bil to učitelj, predstavnik gasilskega društva ali podjetja — da so drugim prepovedovali udeležbo pri verskem obredu v cerkvi, zlasti če so ti bili v uniformi.

Verni ljudje menimo, da nima nobena družbena organizacija ali društvo ali šola, ki zajema verne in neverne občane, pravice prepovedovati pogrebem udeležbo pri verskih obredih v cerkvi, pa čeprav so v uniformi. Ob taki praksi bi postali verni ljudje upravičeno vznemirjeni.

DRUŽINA, Ljubljana, 30. okt. 83/6.

ŽIVLJENJSKI STROŠKI VIŠJI ZA 40,6 ODSOTKA

Letos so se življenjski stroški povečali za 40,6 odstotka, primerjava med letošnjim in lanskim oktobrom pa kaže, da je letošnji dražji za 46,6 odstotka.

DELO, Ljubljana, 7. nov. 83/8.

PODRAŽITVE NA DROBNO PRECEJŠNJE

V primerjavi z lanskim oktobrom so letos cene višje za 50 odstotkov. Tako se je oktobra letos v primerjavi z lanskim oktobrom kmetijsko orodje podražilo za 116 odstotkov, tekoča goriva in maziva za 76 odstotkov, meso za 63,4 odstotka, kurjava za 61,6, mesni izdelki za 60,1 odstotka ipd.

DELO, Ljubljana, 8. nov. 83/1.

TRAGEDIJA

Francoski tednik Les Nouvelles Littéraires je v dveh oktobrskih številkah in v prvi novembrski pisal tudi o avstrijskem pisatelju Petru Handkeju. (Ta), eden najslavnejših avstrijskih pisateljev (je) izrekel nekaj presenetljivih besed o koroških Slovencih v Avstriji. Ker je po materi Slovenec, po očetovi strani pa Nemeč, vneto išče svojo nacionalno identiteto (= narodno podobo).

Handke izjavlja: „Rojen sem na Koroškem in priznati je vendarle treba, da je bila moja mati koroška Slovenka. V Avstriji je slovenska manjšina, ki

šteje kakih sto tisoč oseb, se pravi četrt prebivalstva Koroške. Ker pa so boječi ali strahopetni, si ne upajo razglašati se za to, kar so, razen deset ali dvajset tisoč med njimi. V Avstriji imajo Slovence za suroveže, za kmetavzarje, za živali . . . Dandanes so na Koroškem Slovenci in Nemci v zelo hudem konfliktu, ki pa ga nihče na svetu ne pozna. Na Koroškem počasi izginja cel narod . . .“

In ko mu postavijo vprašanje, zakaj je ta narod v nevarnosti, odgovori: „Ker nočejo, da bi ljudje govorili slovensko. Če v kakšni gostilnici na južnem Koroškem človeška bitja govorijo slovensko, se bo takoj dvignil glas ter rekel: ‚Sprich deutsch!‘ Če se otroci igrajo na obrežju in govorijo slovensko, tako kot doma, ker je to pač jezik njihovih staršev, pa se kak tujec približa, obmolknejo ali pa govorijo nemško . . . Ta narod je nujno treba hrabriti, da bo vzdržal. Gre za pravo pravcato tragedijo.“

DELO, Ljubljana, 10. nov. 83/7.

pisali ste nam

O RAZMERAH DOMÁ

V Jugoslaviji prihaja med narodi do vedno večje neenotnosti. Pojavljajo se proti prevelikemu beograjskemu centralizmu, ki je toliko let gospodoval, upravičeni izrazi resničnega nacionalizma, in to ne samo na Kosovu. Srbi kažejo vedno ostrejšo ost proti Slovencem. Slovenski izvršni svet bi marsikakšno stvar drugače uredil, ko ne bi na njegove odločitve pritiskal Beograd.

Ena takih stvari je polog ob prehodu meje. Vrhovi v slovenski partiji so sami prepričani, da pomeni ta veliko škodo za Jugoslavijo, tako denarno kot glede ugleda države. A po zahtevi iz Srbije so ga morali uvesti.

Druga taka stvar so programska jedra v šoli. Naše šole, ki so jih komu-

nisti že itak spravili tako na psa, da se dela velikanska škoda, naj bi imele po zamisli programskih jeder v svojem učnem programu 10% slovenske književnosti, 90% pa jugoslovanske. Reči je treba, da je, hvala Bogu, 99,9% slovenskih učiteljev in profesorjev odločno proti tem jedrom. Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani je pred kratkim dala izjavo, da je glede programskih jeder niso nič vprašali in da jih odločno odklanja.

Mednacionalna napetost v Jugoslaviji vidno narašča.

Gospodarstvo gre krepko navzdol. Časopisi prinašajo veliko ostrih kritik na račun stabilizacije. Pred kratkim je nekdo zapisal: „Če bomo upoštevali vse odloke glede stabilizacije, je upanje, da bomo prišli leta 2000 na stanje iz leta 1970.“ Tudi partijski vrhovi prerokujejo še težke reči, hude stiske, močne omejitve. Jugoslavija prodaja v tujini vse mogoče stvari, ki bi jih sama potrebovala, pod ceno, samo da dobi nekaj deviz za odplačevanje dolgov. Vse skupaj v gospodarstvu je velikanska kolobocija, v kateri se nihče več ne spozna. Raznih predpisov imamo baje dva milijona. Te neprestano spreminjajo in jim dodajajo nove.

Vendar vemo, da Zahod želi, da Jugoslavija ostane takšna, kot je, jeziček na tehtnici. Zato nas podpirajo in nas bodo še podpirali.

Partija je prepričana, da lahko vloga slovenske Cerkve v današnji situaciji

veliko pomeni. Zato bi radi našli dobre odnose na vrhovih. Novega ljubljanskega nadškofa so skrajza vabili na pogovore razni funkcionarji in ves čas poudarjali, da bi morali na neki način najti skupno linijo. Ko jim je nadškof dal 11 točk — že dve leti je od tega — o katerih naj bi se za okroglo mizo odkrito pogovorili, pa še do danes ni dobil odgovora. Torej kakšne resne volje s strani oblasti ni.

Na zunaj bi radi pokazali, da so do Cerkve strpni. To so storili z odpravo davka na cerkveno pušico pred dvema letoma; dalje s tem, da so dali škofom in redovnim predstojnikom pravico dati podrejenim potrdilo za pot čez mejo brez pologa; in dekanom pravico dati duhovnikom v dekaniji potrdilo za več bencina — na mesec ga potem ti dobijo 40 litrov več.

Kar se tiče marksističnega pritiska po šolah, se ni prav nič spremenilo. Vse je popolnoma tako kot prej. Edino ljudje so dobili malo več poguma, da si upajo tudi kaj javno povedati in zapisati. Včasih se čudimo, da časopisov s tako ostrimi protestnimi članki ne zaplenijo.

Študentska tribuna je bila velikokrat zaplenjena. Tudi glasilo srednješolcev, Mladina, si upa napisati vse mogoče. Nekdo je pred kratkim pisal v njej o naših razmerah nekako takole: Dolanc je rekel tole, Šetinc tole, Milka tole, kako moramo vsi klicati na odgovor tiste, ki so krivi naših današnjih raz-

mer. Sedaj čakamo. V kulturnih državah, posebno na Japonskem, so imeli včasih navado, da so od nekoga, ki je naredil veliko napako v gospodarstvu, politiki ali vojski, zahtevali, da si sodi sam in naredi harakiri. Ker je pa umiranje po harakiriju zelo počasno in boleče, je imel obsojenec ob sebi sekundanta, da mu je odsekal glavo. Čakamo, kdaj bodo odgovorni pri nas začeli delati harakiri, ker sekundantov ne bo manjkalo.

Vsi učitelji in profesorji so vzgojeni v novem duhu, zato še neprestano pritiskajo na učence v marksističnem duhu, o Cerkvi pa govorijo negativno. Malo je pomagalo pisanje Družine pred nekaj leti, ko so štirje bogoslovni profesorji (Perko, Rode, Steiner, Stres) pisali o krivičnih pritiskih na šolah. Kljub vsemu naša mladina ostaja (na vseh ravneh šolanja) slej ko prej pod tem pritiskom.

Za Cerkev je danes situacija precej drugačna, kot je bila. S prihodom novega ljubljanskega nadškofa je postala navzočnost Cerkve v slovenski družbi vidnejša in Cerkvi marsikaj prisluhne. Oblast se zaveda, da ima nadškof veliko mednarodnih zvez, zato malo bolj pazi, kako s Cerkvijo ravna. Zadnji čas je bilo marsikaj objavljenega, kar ne bi bilo prej nikdar. Tudi v TV in radiu se pojavi kakšna cerkvena novica. A za to, da bi dali Cerkvi v TV in radiu nekaj prostora, so kljub neprestanim prošnjam ljudi, nedostopni. bo še

kdo pravi, da se domâ ne smejejo?

MED VOJNO SO DOBRO JURIŠALI NA POLOŽAJE. PO VOJNI ŠE BOLJE.

Podpiram ZIS. In njegove ukrepe! Kaj me tako gledate? Mar imam mogoče kakšno drugo možnost?

BIROKRATI — TO SO DRUGI!

V političnih vodah je precej več ponikalnic kot rek.

NIČ NAM NI OSTALO IZ PRETEKLOSTI, SAMO BESEDE.

Ko se domovini ni mogel vsiliti kot osebnost, se ji je vsilil kot voditelj.

KO SE JE REVOLUCIJA NEHALA, SO ZAČELI RAZLAGATI NJEN POMEN.

Imamo velik delavski razred. Zdi se mi pa, da tudi nedelavski razred ni tako majhen.

ŠIBKE BESEDE NAJLAŽE OJAČAŠ Z MIKROFONI.

V začetku smo govorili, da imamo še vse pred seboj. Pravzaprav se ni nič spremenilo: saj so vsi pred nami.

po Pavlihu

oglasi

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• Potujete v Rim? Dobrodošli v hotelu BLEED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.

• Tapainer-aparati in traki za vezenje trsov, JEANS-HLAČE DM 5.—; velika izbira AVTO-RADIEV in RADIOAPARATOV s kaseto. Razni stroji in orodje. Zahtevajte naš prospekt! — JODE-BILLIGMARKT, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEF ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. (089) 32 68 13.

• Iščemo priučeno KUHARICO za slovensko gostilno v Münchnu. Začetek z novim

letom ali po dogovoru. — Naslov na upravi Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štev. 8).

• V severnem delu Ljubljane PRODRAM vrstno hišo — prva v vrsti — s 140 m² stanovanjske površine. Hiša je enonadstropna, podkletena, z garažo v kleti, centralno kurjavo in kopalnico. Stoji v bližini samopostrežbe, mestnega avtobusa, vrtca, šole itd. Prodaja se za devize. — Pismene ponudbe pošljite na upravo Naše luči, katera Vam posreduje naslov pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štev. 9), ali pa po telefonu 0 61 34 / 23 5 42, BRD.

• Ugodno PRODRAM povratniku atrijsko hišo z velikim vrtom na lepem, mirnem kraju v Ljubljani-Murgljah. — Pojasnila daje po tel. 0 71 61 / 29 3 65, ali pisмено Ciril Rejc, Lorcher Straße 24/3, 7320 Göppingen, BRD.

• Ugodno PRODRAM novo enostanovanjsko hišo s centralno kurjavo in veliko garažo v okolici Loč. — Informacije daje družina Tusch, Kocher Str. 8, 5090 Leverkusen 1, tel. 0 21 73 / 41 1 48, BRD.

• PRODRAM visokoprtilično enodružinsko hišo (8,40 m x 12 m), zgrajeno do četrte faze, na lepem kraju v Cerkljah na Gorenjskem. — Pojasnila daje Jože Martinjak, Klavčičeva 8, Kamnik, Slovenija.

• V Ljubljani-Murgljah PRODRAM novo atrijsko hišo (105 m² in večji atrij). Vsa notranja oprema uvožena. — Informacije: Emil Kralj, Adalbert-Stifter-Str. 19, 8226 Altmarkt, tel. 0 86 21 / 12 49, BRD.

• Ker se v tujini v prostem času počutimo osamljene (imamo 2 otroka — 4 in 8 let), želimo spoznati slovenske družine (30 do 45 let) v okolici Stuttgarta ali Ludwigsburga, ki imajo veselje do izletov, kegljanja, namiznega tenisa in se tudi sicer rade zabavajo. — Telefonsko štev. in naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štev. 10).

• IZOBRAŽENA SLOVENKA, vdova, 48/171, z malim posestvom, želi spoznati poštenega, vernega Slovenca, ki se prav tako kmalu želi vrniti v domovino. Slika zaželjena, diskretnost zajamčena. Resne ponudbe pošljite na upravo Naše luči, katera Vam posreduje naslov pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štev. 11).

• ŠTAJERC v Nemčiji, samski, 55/178, želi spoznati žensko do 50 let na južnem Koroškem. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štev. 12).

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šillingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

ni vsak, ki se ti smeje, tvoj prijatelj!

„Mama, kaj se zgodi z avtom, s katerim se ni mogoče več peljati?“

„Kakšnega prodajo tudi tvojemu očetu.“

o

Kanarček si iz kletke ogleduje psa z nagobčnikom: „Ubog! kuža, ti imaš pa res majhno kletko!“

o

Na fakulteti sprašuje profesor študenta Pozniča. Temu prišepetuje bližnja študentka.

Ko profesor zasliši njeno prišepetavanje, ji reče: „Kaj se vi pišete Poznič?“

„Še ne . . . ,“ odgovori ona.

o

V lekarni.

„Pred enim tednom sem pri vas kupil obliži za odpravo revmatizma. Sedaj bi pa rad kaj za odpravo obliža.“

o

Mati jezno mali hčerki: „Če boš še naprej tako nevezgajena, boš imela kaneje sama nevezgajene otroke!“

„Mama, sedaj si se pa izdala!“

o

„Klavdija je pravi angel!“

„Zakaj je pa potem ne vzameš?“

„Ker je njen oče ubog vrag.“

o

Soseda sosedi: „Moj mož po ves teden ne spregovori besede. Sedaj pa ne vem, ali mi ima tako malo povedati, ali pa tako veliko zamolčati.“

o

Radio Erivan.

Vprašanje: Ali se tudi partija moti?

Odgovor: Načelno ja. Praktično pa nikdar.

Dodatno vprašanje: Kje ste pa to izvedeli?

Odgovor: Vprašali smo partijo.

o

Na cesti nagovori neznanec kolesarja. „Ali ste padli?“

„Ne. Na ta način stopim vedno s kolesa.“

o

Zakaj je življenje moljev tako težko? Zato, ker preživijo poletje v krznenih plaščih, zimo pa v kopalnikah.

o

Dva voznika bi se skoraj zaletela.

Prvi kriči: „Idiot! Ali ste se vožnje učili po telefonu?“

„Seveda. In na drugem koncu žice ste bili vi!“

o

Tone vpraša Tineta, zakaj je razdril zaročo s Tino.

Tine: „Ali bi se ti hotel poročiti z nekom, ki laže, pije in lenari?“

„Jasno, da ne.“

„No, Tina se tudi ni hotela.“

o

Vinska bratca se vračata domov precej okrogla.

„Ti si pa precék okajen!“

„Ni res! Čisto trezen sem.“

„Ko bi ti ne bil tako okajen, bi bil toliko pri sebi, da bi vedel, da si okajen.“

o

Farani neke župnije so pripravili potovanje v Ameriko, niso pa mogli zanj pridobiti župnika; očitno se je bal vožnje z letalom. Pa so mu rekli: „Gospod župnik, saj ste povsod v božjih rokah!“

„Res, a v letalu bi bil malo preveč.“

o

V gledališču šepne žena možu: „Glej, tvoj sosed je zaspal!“

„In me je bilo treba zato buditi?“

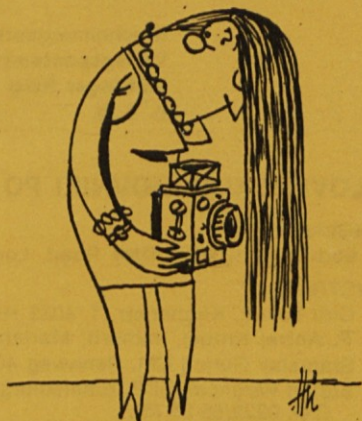
o

Mož ženi: „Daj mi ključ od stanovanja! Samo čez cesto skočim na malo pivo.“

„Le kaj ti bo ključ! Če se boš vrnil takoj, bodo vrata še odklenjena. Če se boš vrnil pozno, pa itak ne boš našel ključavnice.“

o

Po pol ure letenja se v potniški kabini oglasi zvočnik: „Spoštovani potniki, dober dan! Sem drugi pilot tega letala.“

Ali mogoče kdo od vas ve, kje je prvi pilot?“

o

„Mama, učiteljica je včeraj poslala Petra domov, ker si ni umil vratu.“

„Pa je kaj pomagalo?“

„Je. Danes si ni umilo vratu devet učencev.“

o

Soseda običe sosedo.

„Zakaj pa imate na televizijskem aparatu pritrjeno vzvratno ogledalo?“

„Da lahko nadziram moža, ko pomi-va posodo.“

od doma

NOTRANJE REZERVE

Po DELU

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 3 56).

P. Anfrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolj CM, Rennweg 40, 6020 Innsbruck.

Štefan Ferencak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222 - 55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. (21) 70 91 88)

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. (8) 291 85 06).

Dr. Franc Felc, 14 Rue du 5 Decembre, 578000 Merlebach. (Tel. (8) 781 47 82).

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe,

57800 Freyming-Merlebach.

Diakon Jože Kamin, Presbytère Catholique, 1 rue de la Merle,

57800 Freyming-Merlebach. (Tel. (8) 704 77 43).

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 004989).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdähler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09-32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg, (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).